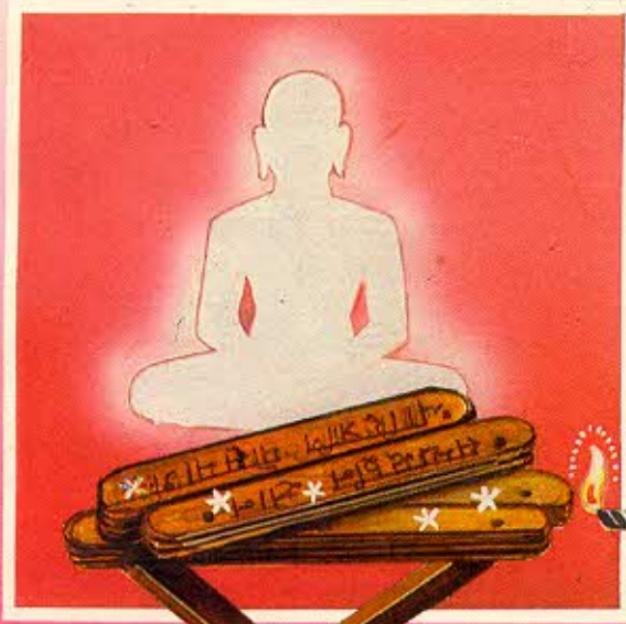

ಪುಣಿದಾಳ್ಳಣಿಮ್ಯಾಂತ್ರಿಕ:

(ಜೀವಸ್ವಾಂಚನರಹಸ್ಯ - ಮೇಳೆ)

13

ದಂಡತ್ವ
ಎ.ಶ್ಲಾಂಕಾಜಿ ಕಾಮಿ, ಬ್ರಹ್ಮ
ಜನ್ಮ ಶತಾಬ್ದಿ 1888-1988

ಜನ್ಮ ಕತಾಬ್ದಿ ಪ್ರಕಟಿಸೆ - ೧೬

ಶ್ರೀಮದಮೃತಚಂದ್ರಸೂರಿವಿರಚಿತ
ಪುರುಷಾಧರ ಸಿದ್ಧ್ಯಾಂಶಾಯಃ

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರು :
ಎತ್ತಾರ್ಥರು ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಪ್ರಕಾಶನ :
ಪಂಡಿತರೆತ್ತೆ ಎತ್ತಾರ್ಥರು ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಟಿಸ್ಟ್
ಜನ್ಮ ಕತಾಬ್ದಿ ಗಳಲ್ಲ - ೧೯೮೭

ಆತೀನ್ವಚಿನ

ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇದುವರೆನಿಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಸಾಮಾಜಿಕಗಳು ಹುಟ್ಟಿ
ಆಳದುಹೋಗಿವೆ. ಸಾವಿರಾರು ಸಾಮಾಜಿಕರು ಚಕ್ರವರ್ತಿರಂತಹನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ
ನಾನೂರಾವಶೇಷವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕಗಳಿಲ್ಲ, ಸಾಮಾಜಿಕರಿಲ್ಲ,
ಆದರೆ ಅವರು ವಾಡಿದ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳು ಉಳಿದು ಬಂದಿವೆ. ಗಂಗ
ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಣ್ಣಿಯಾಗಿದ್ದ ದಂಡನಾಯಕ ಚಾಮುಂಡರಾಯನು
ನಿಮಿಫಿದ ಜಗದ್ವಿಭಾಗ ಮಹಾನ್ ಬಾಹುಬಲಿ ಮಾತಿರ ಆವನ ಹೆಸರನ್ನು
ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ಮಾನವ ಜನ್ಮ ದೊರೆತಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು
ಯಾವ ರೀತಿ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೂಕ್ತ
ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಚಾಮುಂಡರಾಯನ ಜೀವನದಿಂದ ಕಾಣಬಹುದು.
ಜೀವನನನ್ನು ಧರ್ಮಮಯ ವಾಡಿಕೊಂಡಾಗಲೇ ಆದರ ಸಾಫಲ್ಯ ಸಾಧ್ಯ
ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೀಯುವಂತಿಲ್ಲ, ಮರೀಯಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಆಮೃತಚಂದ್ರಸೂರಿಗಳು ರಚಿಸಿದ “ಪುರುಷಾರ್ಥಸಿಧ್ಯಪಾಯ”
ದಿಂದ ಜೀವನದ ಸಾರ್ಥಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಮುಗ್ರೀರ್ಹನೆ-
ಜ್ಞಾನ-ಚಾರಿತ್ರಗಳು ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಆವಶ್ಯಕ ಎಂಬ ಸತ್ಯವು
ಮನಗಾಳುವುದು ಇಂತಹ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸ್ವಾಧಾರ್ಯಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ನಿಷ್ಠಲ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪತ್ತಿದೆ.
ಎಂದಿಗೂ ನಾಶವಾಗದ ಈ ಸಂಪತ್ತನ್ನೇ ಅವರು ನಮಗಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿ
ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರು,
ವಿದ್ಯಾಂಸರು, ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದ ಈ ಪರಂಪರೆ ಅನೂಚಾನವಾಗಿ
ಬೆಳೆದುಬರುತ್ತದೆ. ದೀ ಎತ್ತರು ಶಾಂತಿರಾಜಾಸ್ತ್ರ ಆವರ ಜನ್ಮ ಶತಾಬ್ದದ
ಸಂಭರದಲ್ಲಿ ಆವರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪುನರ್ರೂಪುದ್ರಣ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿರು
ವುದು ಹಾಗೂ ಈ ಪುನರ್ರೂಪುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಗುಬ್ಬಿಯ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮದೇವಕುಮಾರ್
ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹೋದರ ಶ್ರೀ ಮಾತ್ರಿಕ್ಯರಾಜುರವರಂತಹ ಸಮಾಜಬಾಂಧ
ವರು ಪ್ರೂತಾಷಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಉತ್ತಮ ಗುಣಲಕ್ಷ್ಯಣವಾಗಿದೆ.
ಧರ್ಮವೈದಿಕಸ್ತು.

ಶ್ರವಣಚಿಳಗೊಳ

ಕರ್ಮಯೋಗಿ

೧೦-೧೦-೧೯೪೪

ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಶ್ರೀ ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಭಿಟ್ಟ್‌ರಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು

ప్రకాశకర విజ్ఞా పనే

ఈ గ్రంథమన్న మూరు భాగగళల్లి గాళి, గాలి మత్తు గాళల రల్లి ధమాక్తరాద వేలీకారిన పణదిల ఆరమనేయ శ్రీమతి దేజన్ము నవరు తమ్మ పూజ్య పతిదేవర స్కృతిగాగి ముద్రణ మాడిన ఆక్తు కల్యాణాక్షాగి ప్రకాశపడినద్దరు.

ఈ గ్రంథమ ఆతోష్మన్తిగే ఒకు ఖచ్చింగా ఎందు మనగండు ఇదర ద్వితీయ ముద్రణక్కే ధమాభిమానిగళాద గుట్టియ శ్రీ జి. ఆరా. బ్రుహ్తి దేవకుమార నుత్తు అవర సహోదర శ్రీ జి. ఆరా. మాడిక్షూరాబురవరు ముందాగిరువుదు ప్రతంగసీయవాగివే.

ఈ ముద్రణక్కే శ్రీక్షేత్ర శ్రవణబిలగొళద పరమపూజ్య కమ్మ యోగి స్వస్తిశ్రీ జారుకీతి భట్టారక స్వామిజయవరు కుభా శీవాచన దయపాలిసిరుత్తారె. అవంగి ఈ ట్రిస్ట్ భక్తిపూనక వందనేగళన్న పమపిఫసత్తుదే.

హిందే మూరు భాగగళాగి ప్రశపిసల్పట్టిద్ద ఈ గ్రంథమన్న ఒట్టాగి సేరిసి ఒందే గ్రంథమన్న ముద్రణ మాడిన ప్రకాశించాగిదే.

ఈ గ్రంథమన్న ఆచ్ఛుకట్టాగి యాన తప్పగలగూ ఆకాశవాగ దంతి ముద్రిసికొట్టి బింగళూరిన శ్రీ నిత్యానంద ప్రింటింగ్ ఆవంగూ, ఈ గ్రంథక్కే ఆందవాద రక్షాకవచనమ్మ శ్రద్ధియింద రచిసికొట్టి బింగళూరిన శ్రీ ఆరా. ఎసా. పద్మరాజురవంగూ మత్తు రక్షాకవచనమ్మ ఆందవాగి ముద్రిసికొట్టి బింగళూరిన బి. బి. డి పంరా ప్రైస్ నే మాలీచరిగూ ట్రిస్ట్ తన్న కుంబు కృతజ్ఞతీయన్న సల్లిసుత్తుదే.

ఆనేక దినస్త నమశ్శగళ కొదియే భద్రత మండద ఆస్తిచ తిరో మణిగళ జ్ఞానభాస్మరన మూలక ప్రశుభద సమభాగవు బేళగి జాగ్రతపాయిమ! ఆయుర కీతియు దిగుతపిత్రాంతవాయితు! అవర మేల్చీయన్న కేండాడదవరిల్ల! అవర సంస్కృతియన్న ఆనుశంసదవరిల్ల! నాగికంతీయ తుట్టితుదియన్నేరిద అవర మంత్రమేనేను! అవర జీవితద ధ్యేయమేను! అవర భావియ బెడగేను! అవర మంతద వైష్ణవేను! అవర తత్త్వమిశ్రతిపాదనాస్యపుణ్యమేను! అవర దేవతోపాసనాక్రమ మేను! ఎంతప తిల్పస్యేపుణ్యదింద ఎస్య గుడిగోపురగళూ దేవతా విగ్రహగళూ జందిగూ అచ్ఛలియద పరదేశదవరన్నూ బెరగుగోలిసు వుద్దిల్ల! పరమాత్మన ఉపాసనగాగి అవరు ఎష్ట్మాందు ఉత్సవు గ్రంథ రక్తగళన్న బరెదు ప్రభారవడిని జనరల్లి కేగి సక్రియామమన్నాంటు మాచిల్ల! 91కి 91తి సదే నుడి ఆచార విచారిగళ మూలక మానవ కుట్టంబక్కే ఆయు సంస్కృతియన్న సారిద సాధుగళూ సక్కురుసరి పుణ్యత్మోచరిం ఎనిసిద ఆ పూజ్యర వందల్లి జన్మమేత్తిద నమ్మల్లి ఇందు కోరింబరుత్తిరున కొరకియేనేందు ఆ “గతమేభన” మన్న స్తురిసిచోండరి ఆదు నమగి తానే తిలియదే ఇరలారదు!

ప్రాపజరు తమ్మ పీఠిగెయ నరాద నమగి సంపాదిసిట్టి ఒదు కేందరి నశ్కరము చెంబలవు ఎనిసిద హణకాశసల్ల! మనుమనచల్ల! లాస్తి పాస్తియల్ల! బుద్ధియన్న సంస్కారిసి ఇహపరగళల్లి శ్రీయస్సన్న ఆను గోలిసున సమపూజసీయగళూ చిరభాసురగళూ ఎనిసిద ఆనుతక్కతి రక్తగళు! “పురియర ఒదుకన్న ఆనుభవిసువుదు కిరియర హక్కు” ఎందు వాదిసి ఆపుగళన్న మనన మాదిద్దరినావు నమ్మ ఆనహతియన్న కోరించింతెయూ అవర సదుద్దేశవన్న ఆల్గళేదంతెయూ ఆగి ఇహపరసుబిసాధనేయ దారియన్న బిట్టు ఆడ్డు దిదుతాగువుదల్లనే!

పరంజ్యోతియాద పరమాత్మన నామనిదేశేశరింపవాద మంగళ తోల్ల కేందోడనే పీఠికెయున్న గ్రేదు ఉఫ్ఫత్తి వినాశ స్తురిసియింబ ఆవ

ಸಮರ್ಪಣೆ

ಸಾತ್ರಯಾಗಕೊಡನೆ ಆತ್ಮನ ಅನ್ವಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಗ್ರಂಥಾರಂಭದಿಂದ ಶಾರ್ವಕರ್ಧಮರ್ಚಿನೆನ್ದು ನಿರ್ವಿಸುತ್ತ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಉನದೇಶಿಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ನೆಚಾರಿತ್ರಗಳಿಂಬ ತ್ರಿರಕ್ಷುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವಂತೆ ಶ್ರೀಮಂದಮೃತಚಂದ್ರಸೂರಗಳು “ಫುರುಷಾಧರಸಿದ್ಧ್ಯವಾಯ”ವೆಂಬ ದೇವಂಸಿನಿಂದ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತವೆನಿಸಿದ ದೇವಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿರಚಿಸಿದರು.

ಬರಬರುತ್ತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಮಾಡುವ ವದ್ದಿರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬಂದು ತತ್ತ್ವಗಳ ಸಾರವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮವೂ ಸಂಕುಟಿತಾವಾಸಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಜನಾಗವು ಸ್ವೀಕಾರಕಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಾರದೆಂಬ ಸದುದ್ದೀಕರಿಸಿದ ಸಹ್ಯದಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆಸ್ಥಾನ ಮಹಾವಿದ್ವಾನ್ ಎ. ಶಾಂಕಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ನಾಯಿತೀರ್ಥ ಇವರು ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ “ಭಾವಾಧರ ಚೋಧಿ” ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ನಿರಸಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿರು. ಗ್ರಂಥಕರ್ಮನ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೂ ಅಂತಃಕೌಶಿಂಘವಂತಿ ಸ್ವಂತಿಸಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಿರಂಖಿರುವುದು ವಾಚಕರಿಗೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಸಹಾಯ ಕಾರಿಯಾಗುವುದು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ! ಇದಕ್ಕಿಂತ ನೊದಲೇ ಅವರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಓದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನರಿಯದವರಾರೂ ಇರಲಾರೆಂದರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ನುಂದಿಯೂ ಜನಾಂಗದ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಬರಿಯುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಪರಮಾತ್ಮನೆನಿಡನೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆವು!

ಮಹಾಜನರು ಇದನ್ನು ಓದಿ ಕಾಸ್ತ್ರಿಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ರಿತುಕೊಂಡು ಸುಧಾರಿತರಾದರೆ ಆವರೀಳು ಕ್ರಮವೂ ಸಾಧರಿಸಬಾಗುವುದರಿಂದ ಪುಸ್ತಕದ ಆಕಾರವು ಬಿಕ್ಕಿದಾರರೂ ತಿರುಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವುದೆಂದು ಶ್ರದ್ಧೆಯಂದ ಸರ್ವರೂ ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ಹಾರ್ಯಾಕೆ.

ನವಾ. ಕಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟಿ, ನಿದ್ವಾನಾ,
ಸಹಾಯಕ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ, ಗವರ್ನರ್‌ನೇಂಬ್ ಕಾಲೇಜು, ನಂಗಳೂರು.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಗಳಿಗೆ ಹೇಸರಾಂತ ಸ್ಥಳವಾದ ತಂಪುಕೂರು ಜಿಜ್ಞಾಸು ಗುಬ್ಬಿ ಇಂದಿಗೂ ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಫ್ತನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಡಿ. ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ರಾಜಾಜ್ಞಿನವರು ಸಂಕೀರ್ಣಾಂಧ್ರದ ಶ್ರೀವಾಕ್ಷರ ನಾಥಯ್ಯ ಶ್ರೀಮಂತಿ ಪದ್ಮವನ್ನು ನವರ ಸುಪುತ್ರ. ಇವರು ಗುಬ್ಬಿಯು ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮತ್ವಪುರಾಗೂ ಇವರ ಘನುಘನತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದ ಶ್ರೀಮಂತಿ ಜ್ಞಾನಪನ್ಮುಕ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತಿ ಬಹುಕೃಷ್ಣರವರಿಗೆ ಸ್ತೋತ್ರಿಯ ದತ್ತು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾನಾಗಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದರು. ತಂದೆಯ ವಾಜ್ಪಾರಾರ್ಥಿ ಇವರ ಕಸುಬಾರರೂ ಇವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಪೂತ್ಯಿ, ಬಂದಿನ ನೇರಿನ ಅನುಕಂಪ ಅವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅನಂತ ಪ್ರತಿ ನೊದಲಾದ ಹಲವು ನೇರಿಂಷಿ, ಪ್ರತೆಗಳನ್ನು ಸಿನ್ಹೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಸುಪುತ್ರರು ಮತ್ತು ಮೂರು ಸುಪುತ್ರಿಯರು ಜನಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಯುತರು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಶ್ರೀಆದಿತ್ಯರಸಾಂಪುರಿಯ ವಾಳಿಕ ಪೂರ್ಣಾಂತ್ರಿಕವಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಇವರ ಪಶ್ಚಿಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮು ಮತ್ತು ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸದ್ಧುವರ್ಷ ಬಂಧಂಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಆರ್. ಬ್ರಹ್ಮದೇವಕುಮಾರ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಆರ್. ಮಾಡ್ರಿಕ್ಯಾರಾಜುವರು ತನ್ನ ಪ್ರಾಜ್ಯ ಪಿಕ್ಪವಯ್ಯ ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ರಾಜಾಜ್ಞಿನವರ ದಿನ್ಯ ಸ್ಕೃರಣಿಗಾಗಿ ಈ

ಪ್ರರುಷಾಧರಸಿದ್ಧ್ಯವಾಯಃ

ಗ್ರಂಥದ ಪುನರಾಮಾದ್ಯಂ ಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರಾಜ್ಯಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ
ಇವರಿಗೆ ಪಂಡಿತರತ್ವ ಎ. ಶಾಂಕಿರಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದೆ.

శ్రీవుదన్మతజెంద్రసూరివిరచిత

పురుషాధన సిద్ధు పాయః

(ಜನಪ್ರವಚನರಹಸ್ಯ-ಕೋಶಃ)

齐 齐 案

ಮುಂಗಲಾಚೆರಣಂ

ତେଜ୍ଜୁ ଯେତି ପରଂଜୀକ୍ଷାତିଃ ସମୁନ୍ ସମୁଦ୍ରନେନଟପ୍ଯାରିଯୁଃ ।
ଦପ୍ରଣିତଲ ଖବ ନକେଲା ପ୍ରତିଫଳତି ପଦାଧିମାଲିକା ଯେତ, ॥ ୧ ॥

ଓଡ଼ିଆ

ಪರಮಾಗಮನ್ಯ ಜೀವಂ ನಿಷಿದ್ಧಜಾತ್ಯಂಥಸಿಂಥರವಿಧಾನಂ ।
ಸಕಲನಯುವಿಲಸಿತಾನಾಂ ವಿರೋದವುಂತೆನಂ

ನವ್ಯಾವ್ಯಾನೇಕಾಂತಂ || ೨ ||

బావాఫ్-బోదినీ

କନ୍ଦୁତୀରୁ ମୁଣ୍ଡିରୁନ ପେସ୍ତୁଗଲୁ ଆଦରଲି ପ୍ରତିବିନ୍ଦୁନପଣ୍ଡି,
କେଵଳଜ୍ଞାନରୂପବାଦ ଯାବ ପରିଚ୍ଛୋତିଯାଲ୍ଲି ସମ୍ମନ୍ତ ପେସ୍ତୁଗଲୁ
ସମ୍ମାଦନମୁଁ ଭୂତଭିଷ୍ଣୁଦ୍ୱାରାମାନକାଳସଂବିଧବାଦ ଏଲାଲା ଅନ୍ତର
ପଯାରୀଯ (ଅନ୍ତରୀ)ଗଲୋଦନେ ଏକକାଳଦଲ୍ଲି ପ୍ରତିବିନ୍ଦୁନତ୍ରେ ମୋ ଅଂତର
ପରିଚ୍ଛୋତିଯୁ ଜଯୁତୀଲବାଗିରୁତ୍ତିରୁ ଅନ୍ତରପଯାରୀଯ ସହିତବାଦ
ନକ୍ରି ପଦାଧିଗଲୁ କେଵଳଜ୍ଞାନକେ ଏକକାଳଦଲ୍ଲି ଗୋଚରବାଗୁତ୍ତ
ହେବୁ ଭାବମୁଁ ॥ ୧ ॥

ପୀରିକେ—ଜ୍ୟେଷ୍ଠ-ପରମାଗମୁକ୍ତେ ଜୀବରୂପଙ୍କୁ ହୁଅସ୍ତୁତୁରୁଦ୍ଧରୁ
ଆନ୍ଦେୟ ବଂଦୋଂଦୁ ଅଂଗବନ୍ଦୁ ମୁଣ୍ଡୁ ନୋଇଦି ଆଦଦେଇ ଆନ୍ଦେୟଙ୍କୁ
ଶାଧିଶୁଣୁଦନ୍ତଙ୍କୁ ନିଷେଧିଶୁଣୁଦଳ ଅଂକଜାତ୍ମ୍ନରୂପନାଦ ସକଳ ନୟ

ಲೋಕಶ್ರಯೆಕಸೇತ್ರಂ ನಿರೂಪ್ಯ ಪರಮಾಗಮಂ ಪ್ರಯತ್ನೀನ |

ಅಸ್ತಾಭಿರುಪೋದ್ವಿರ್ಯಯತೇ ವಿದುಷಾಂ

ಪುರುಷಾಧಿಸಿದ್ಧ್ಯವಾಂತೋಯಂ || ೬ ||

ಮುಖ್ಯೋಪಚಾರವಿವರಣ ನಿರಸ್ತದುಸ್ತರ ವಿನೇತುಂದುಭೋಧಾಃ |
ವ್ಯವಹಾರಸಿಕ್ಷಯಜ್ಞಾಃ ಪ್ರವರ್ತಯಂತೇ ಜಗತಿ ತೀಥಂ || ೭ ||

ಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ವಸ್ತುಸ್ವಭಾವಗಳ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧವನ್ನು ದೂರ ವಾಡುವುದೂ ಅದ ಅನೇಕಾಂತವನ್ನು ನೆಮಸ್ತರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಮೊದಲಾದ ಅವಯವಗಳಿರುವಂತೆ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ ನಾಸ್ತಿತ್ವ ಮೇದಲಾದ ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅನೆಯ ಒಂದೊಂದು ಅವಯವವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿ ಅದದೇ ಅನೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಹಾಗೆ ಸಾಧಿಸುವ ಹುಟ್ಟಿ ಕುರುಡಿಗಿ ಅನೆಯ ಯಥಾಧಿಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಕಣ್ಣಿಳ್ಳಿ ಮನುಷ್ಯ ಸಂತೆ ವಸ್ತುವಿನ ಒಂದೊಂದು ಧರ್ಮವನ್ನು ಗ್ರಹಣಮಾಡಿ ಅದದೇ ವಸ್ತು ನೆಂದು ತಿಳಿದು ಹಾಗೆ ಸಾಧಿಸುವ ಸಾಂಖ್ಯ ಚೌಡಾಧಿ ಏಕಾಂತ ಮಾತಗಳ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧವನ್ನು ದೂರವಾಡಿ ಅನೇಕಧರ್ಮಗಳಾವಾದ ವಸ್ತುವಿನ ಯಥಾಧಿಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಮತಕ್ಕೆ ಅನೇಕಾಂತವಂತನೆಂದು ಹೇಬರು. ಅನೇಕಾಂತವು ಜೈನಾಗಮನುದ ತಿರುಳು. ಅದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರನೆಂದು ಭಾವವು || ೮ ||

ಅಧೋ ಮಧ್ಯ ಉಧಕ್ಕಾಗಲೇಂಬ ಮೂರು ಲೋಕಗಳ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾರಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ನೇತ್ರರೂಪವಾದ ಪರಮಾಗಮವನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನೀದಿಂದ ಹೇಳಿ ಪ್ರಾಣಿಗಿ ನಾವು ಈ ಪುರುಷಾಧಿಸಿದ್ಧ್ಯವಾಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಉದ್ದರಿಸುತ್ತೇವೆ || ೯ ||

ಮುಖ್ಯ ವಿವರಣಾದಿಂದಲೂ ಉಪಚಾರವಿವರಣಾದಿಂದಲೂ ದೂರಪಾಡು ಪ್ರದಕ್ಷಿಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ನೇತ್ರರೂಪವಾದ ಪರಮಾಗಮವನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನೀದಿಂದ ಹೇಳಿ ಪ್ರಾಣಿಗಿ ನಾವು ಈ ಪುರುಷಾಧಿಸಿದ್ಧ್ಯವಾಯ ನೇತ್ರರೂಪನ್ನು ನಡೆಯಿಸುತ್ತಾರೆ || ೧ ||

ನಿಕ್ಷಯಿಂಬಿತ ಭೂತಾಧಿರಂ ವ್ಯವಹಾರಂ ವರ್ಣಯಂತ್ಯಭೂತಾಧಿರಂ |
ಭೂತಾಧಿರಂ ನಿಕ್ಷಯಿಂಬಿತ ವಸ್ತುಯಃ ಸರ್ವಾಂತಿಸಿ ಸಂಸಾರಕಃ || ೧ ||

ಅಬುಧಸ್ಯ ಚೋಧನಾಧಿರಂ ಮುನಿಶ್ಯರಾ ದೇಶಯಂತ್ಯಭೂತಾಧಿರಂ |
ವ್ಯವಹಾರನೇವ ಕೇವಲಮಹಮೈ ಯಂತ್ರಸ್ಯ ದೇಶನಾ ನಾಸ್ತಿ || ೨ ||

ಮಾಣವಕ ಏವ ಸಿಂಹೋ ಯಂಥಾ ಭವತ್ಯನವಗೀತ ಸಿಂಹಸ್ಯ |

ವ್ಯವಹಾರ ಏವ ಹಿ ತಥಾ ಸಿಕ್ಷಯಂತ್ರ ನಿಕ್ಷಯಂತ್ರ ಯಂಜ್ಞಾಸ್ಯ || ೩ ||

ವ್ಯವಹಾರಸಿಕ್ಷಯಾ ಯಂತ್ರ ಪ್ರಬುಧ್ಯ ತತ್ತ್ವಾನೇ ಭವತಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಾಃ |

ಸಾಪ್ತೋಽತಿ ದೇಶನಾಯಾ ಸ ಏವ ಘಳನುವಿಕಲಂ ಶಿಷ್ಯಃ || ೪ ||

ಈ ವ್ಯವಹಾರಸಿಕ್ಷಯಂತ್ರ ಯಂತ್ರ ಏರಿದರಲ್ಲಿ ಅಜಾಯರು ನಿಕ್ಷಯಂತ್ರ ವನ್ನು ಯಥಾಧಿವನ್ನಾಗಿಯಾ ವ್ಯವಹಾರ ನಯವನ್ನು ಅಯಥಾಧಿವನ್ನಾಗಿಯಾ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಾರ್ಯಿಕವಾಗಿ ಲೋಕವೆಲ್ಲಪೂರು ಯಥಾಧಿಜ್ಞಾನ-ನಿಕ್ಷಯಂತ್ರ ಯಂತ್ರದಿಂದ ವಿನುವಿವಾಗಿದೆ. ವಾರ್ಯಿನಗರವು ವಾರ್ಯಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಜ್ಞಾನಕಾಸ್ಯವಾಗಿದೆಯಂದೂ ಕರೀರಾದಿ ಪರವಸ್ತಪ್ರತಾನೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿರುತ್ತದೆಯೂ ಭಾವವು || ೫ ||

ಮುನಿಶ್ಯರು ಅಜ್ಞಾನಿಗಿ ಚೋಧಿಸುವುದಕೋಸ್ತರ ಅಯಥಾಧಿವಾದ ಪ್ರವಹಾರನಯವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವನು ಈ ವ್ಯವಹಾರಸಿಯವನ್ನೇ ಯಥಾಧಿವನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೋ ಆತನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿವಿಲ್ಲ. ಆಸತ್ಯವನ್ನು ಸತ್ಯವನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ಮಿಥಿಷ್ಯಾಷ್ಟಿಯು ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಯಾಗ್ರಣಿಸಲೆಂದು ಭಾವವು || ೬ ||

ಸಿಂಹದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯುದಿರುವವಸಿಗೆ ಕ್ಷಾರಿಯಾದ ಹುಡುಗನೇ ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕೀ ಸಿಂಹವಾಗಿರುವಂತೆ ನಿಕ್ಷಯಂತ್ರದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯುದಿರುವವಸಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರಸಿಯವನೇ ನಿಕ್ಷಯಂತ್ರದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯುದಿರುವವನು ವ್ಯವಹಾರಸಿಯವನೇ ನಿಕ್ಷಯಂತ್ರವನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆಂದು ಭಾವವು || ೭ ||

ಯಾವನು ವ್ಯವಹಾರಸಿಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನಾಗಿ ನಿಕ್ಷಯಂತ್ರದ ಸ್ವರೂಪ

ಅಥ ಗ್ರಂಥಾರಂಭಃ

ಅನ್ತಿ ಪುರುಷಕ್ತಿ ದಾತಾ ನಿವರ್ಜಿತಃ ಸ್ವರ್ಗಗಂಧರಸವಣ್ಣಿಃ ।
ಗುಣವರ್ಯಾಂಯಂಸನುವೇತಃ ಸನೂಹಿತಃ
ಸಮುದಯುವ್ಯಯಿಧೌಲಿವ್ಯೈಃ ॥ ೬ ॥

ಪರಿಣಮವೂನೋ ನಿತ್ಯೇಂ ಜ್ಞಾನವಿವರ್ತೀರನಾದಿಸಂತತಾ ।
ಪರಿಣಮಾನಾಂ ಸ್ವೇಷಾಂ ಸಭವತಿ ಕರ್ತಾ ಚ ಭೂಳಕ್ತು ಚ ॥ ೧೦ ॥
ಸರ್ವವಿವರ್ತೋಽತ್ತಿಂಣಂ ಯೆದಾ ಸ ಚೈತನ್ಯಮಂಡಲವಾಪ್ಯೋತಿ ।
ಭವತಿ ತದಾ ಕೃತಕೃತ್ಯಃ ಸಮ್ಯಕ್ಯಾರುಷಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಮಾಪನ್ಯಃ ॥ ೧೦ ॥

ವನ್ನೊ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಮಧ್ಯಸ್ಥನಾಗಿ—ಪಕ್ಷವಾತರಹಿತನಾಗಿರುತ್ತಾನೋ
ಅಂತಹ ಶಿಷ್ಯನೇ ಉಪದೇಶದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ ॥ ೮ ॥

ಗ್ರಂಥಾರಂಭ

ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಸತ್ತು ದೇವನಾಗಿ ಹೆಟಿದರೆ ದೇವಾವಸ್ಥೆಯ
ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಮನುಷ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿನಾಶ, ಉಭಯಾವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನ ಸ್ಥಿರತೆ
ಈ ಮೂರು ಅವಸ್ಥೆಗಳಿರುವಂತೆ ಆತ್ಮನು ಉತ್ತರಾವಸ್ಥೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಪೂರ್ವ
ವಸ್ಥೆಯ ವಿನಾಶ, ಉಭಯಾವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರನಾಗಿರುವಿಕೆ ಈ ಮೂರು ಅವಸ್ಥೆಗಳಿನ ಕೂಡಿಲಂಪನನೂ ಉತ್ತಮಜ್ಞಾನದರ್ಶನರೂಪವಾದ ಚೇತನಾಗಣ
ವ್ಯಖ್ಯಾನನೂ ಸ್ವರ್ಗಗಂಧರಸವರಣಗಳಿಂದ ರಹಿತನೂ ಜ್ಞಾನಸುಖಾದಿಗಣಗಳೂ
ನರನಾರಕಾದಿವಯಾರಿಯಗಳೂ ಉಳ್ಳಿನನೂ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗುಣಗಳು ಆತ್ಮನಿದ್ವಾನೆಂದು ಭಾವವು ॥ ೯ ॥

ಆ ಚೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪಸಿಯಾದ ಆತ್ಮನು ಅನಾದಿ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಜ್ಞಾನದ ಅವಸ್ಥಾವಿಶೇಷಗಳಾದ ರಾಗಾದಿ ಭಾಷಗಳಿಂದ ಪರಿಣಮಿಸುವವನೂ ತನ್ನ ರಾಗಾದಿ ಪರಿಣಮಗಳ ಕರ್ತವ್ಯನೂ ಭೋಕ್ತ್ವನೂ (ಭೋಗಿಸುವವನೂ) ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ ॥ ೧೦ ॥

ಆ ಅಶುದ್ಧತ್ವನು ಯಾವಾಗ ಉತ್ತಮ ಪುರುಷಾರ್ಥದ (ವೋಕ್ತ್ವದ)
ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವನನಾಗಿ ಸಮ್ಮಾನಾದಿಪರಿಣಮಗಳಿಂದ ಉತ್ತೀಣ

ಜೀವಕೃತಂ ಪರಿಣಮಂ ನಿಮಿತ್ತಮಾತ್ರಂ ಪ್ರಪದ್ಯ ಪುನರನ್ಯೇ ।
ಸ್ವಯಂಮೇವ ಪರಿಣಮಂತೇತ್ತರ ಪ್ರದ್ವಲಾಃ ಕರ್ಮಭಾವೇನ ॥ ೧೧ ॥
ಪರಿಣಮವಾಸನ್ಯ ಚಿತ್ತಕ್ತಿ ದಾತ್ತಕ್ತಿ ಸ್ವಯಂಮಾಸಿ ಸ್ವಕ್ಯಭಾವನ್ಯಃ ।
ಭವತಿ ಈ ನಿಮಿತ್ತಮಾತ್ರಂ ಸಾದ್ಗಳಿಕಂ ಕರ್ಮ ತಸ್ಯಾಸಿ ॥ ೧೨ ॥
ಪವನಯಂ ಕರ್ಮಕೃತ್ಯಭಾವೇರಸಮಾಹಿತೋಃಃ ಯುಕ್ತ ಇವ ।
ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಬಾಲಿಕಾನಾಂ ಪ್ರತಿಭಾಸಃ ಸ ಲಲು ಭವಬಿಜಂ ॥ ೧೩ ॥

ವಾಗಿರುಸ್ವದೂ ನಿಕ್ಷೇಪವೂ ಅದ ಶಂಕ್ಷಿಪತ್ಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೋ ಆಗ
ಕೃತಕೃತ್ಯಭಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸಕಲ ದ್ರವ್ಯಕರ್ಮ ಭಾವಕರ್ಮರೂಪನಾಗಿ ಸಿದ್ಧ-
ಪರಮಾತ್ಮಾಭಾಗ ಕೃತಕೃತ್ಯಭಾಗುತ್ತಾನೆಂದು ಭಾವವು ॥ ೧೦ ॥

ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಜೀವಾತ್ಮಾನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಗಾದಿ ಪರಿಣಮವನ್ನು
ಕಾರಣಮಾತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿ ಬುನಿ: ಬೇರೆ ಪ್ರದ್ವಲಗಳು (ಜದವರಮಾಣ
ಸಮಾಂಗಗಳು) ಜ್ಞಾನಾವರಣಾದಿ ಕರ್ಮರೂಪದಿಂದ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತವೆ.
ಜೀವಾತ್ಮನ ರಾಗಾದಿಭಾವಗಳ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಪ್ರದ್ವಲ ಸ್ವಂಧಗಳು ಜೀವ
ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಜ್ಞಾನಾವರಣಾದಿ ಕರ್ಮಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆಂದು
ಭಾವವು ॥ ೧೧ ॥

ಚೇತನಾಸ್ವರೂಪಗಳಾದ ತನ್ಮೂರಾಗಾದಿಭಾವಗಳಿಂದ ತಾನೋ ಪರಿಣ
ಮಿಸುವವನಾದ ಆ ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೂ ಜ್ಞಾನಾವರಣಾದಿ ಪೊದ್ಗಳಿಕ ಕರ್ಮವು
ನಿಮಿತ್ತಮಾತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವಾತ್ಮನು ರಾಗಾದಿವಿಕಾರಭಾವರೂಪನಾಗಿ
ಪರಿಣಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರದ್ವಲಕರ್ಮವು ನಿಮಿತ್ತಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭಾವವು
॥ ೧೨ ॥

ಹೀಗೆ ಈ ಆತ್ಮನು ಪ್ರದ್ವಲಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಗಾದಿಭಾವ
ಪರಿಣಮಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲದಿರ್ದೂ ಆಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರು
ವವನಂತೆ ತೋರುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆ ತೋರುವಿಕೆಯೇ ನಿಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ
ಬೀಜರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ ॥ ೧೩ ॥

ನಿವರೀತಾಭಿನಿನೇತಂ ನಿರಸ್ಯ ಸಮೃಗ್ಂಘನ್ಯ ನಿಜತತ್ತ್ವಂ |
ಯತ್ತಸ್ಯಾದವಿಚಲನಂ ಸ ಏವ
ಪುರುಷಾಧರಸಿದ್ಧ್ಯಾಪಾಯೋಽಯಂ || १५ ||

ಅನುಸರತಾಂ ಪದವೇತರ್ ಕರಂಬಿತಾಭಾರಣಿತ್ಯರಣಿಭಿಮಂಬಾ |
ವಿಕಾಂತವಿರತಿರೂಣಾ ಭವತಿ ಮುನಿನಾನುಲೂಕಿಕೀ ವೃತ್ತಿಃ || १६ ||

ಬಹುತಃ ಸಮೃತವಿರತಿಂ ಪ್ರದರ್ಶಿತಾಂ ಯೇ ನ ಜಾತು ಗೃಹಾಂತಿ |
ತಸ್ಯೈಕದೇಶವಿರತಿಃ ಕಥಣಿನೇಯಾನೇನ ಚಿಂಡೇನ || १७ ||

ಯೋ ಯಾತಿಥಮರ್ವಾವಕಥಂಯಸ್ಯ ಪದಿತತಃ
ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮವಾತಾಂತರಂ ಸಿಗ್ರಹಸ್ಯಾನಂ || १८ ||

ನಿವರೀತವಾದ ಸಂಬಿಳಿಯಸ್ಯ ಹೋಗಿಲಾಡಿ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶಿಶ್ಯಾಯಂ ಅ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಉತ್ಸಾಹದಿರುವುದೇ ಪುರುಷಾಧರ
ಸಿದ್ಧ್ಯಾಪಾಯನಾಗಿರುತ್ತದೆ || १९ ||

ಈ ರತ್ನತ್ರಯರೂಪವಾದ ಪದವಿಯಸ್ಯ ಅನುಸರಿಸುವ ಮುನಿಗಳ
ಸದತ್ತಿಯು ಪಾಪನಿಶ್ಚರಾದ ಅಚರಣಗಳಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಮುಖವು
ಪರವಸ್ಯಾಗಳ ದೀಸಿಯಿಂದ ಸರ್ವಧಾ ನಿಸ್ಪತ್ತಿ ರೂಪಸ್ಯಾ ಲೋಕವಿಲಕ್ಷ್ಯಾಣಸ್ಯಾ
ಅಗಿರುತ್ತದೆ. ರತ್ನತ್ರಯಾರಿಗಳಾದ ಮುನಿಗಳ ಅಚರಣವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ
ನಿದೂಷಣವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಭಾವವು || २० ||

ಮುನಿಗಳ ಸಕಲಪಾಪಕ್ಕಿರುವಿನಿಸ್ಪತ್ತಿಯಸ್ಯ — ಮಹಾಪ್ರತವಸ್ಯ
ಅನೇಕಸತ್ಯ ತೋರಿಸಿ—ಉಪದೇಶಿಸಿದರೂ ಅದಸ್ಯಾ ಎಂದೂ ಗೃಹಣವಾದ
ದಿರುವನವಿಗೆ ಏಕದೇಶವಾಪಕ್ಕಿರುವಿನಿಸ್ಪತ್ತಿ ರೂಪವಾದ ಗೃಹಸ್ಥಾಭಾರವಸ್ಯಾ,
ಈ ಕಾರಣದಿಂದ, ಹೇಳಬೇಕು. ಮಹಾಪ್ರತವಸ್ಯಾ ಪಾಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ
ಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಅಳುವ್ರತವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಬೇಕಿಂದ ಭಾವವು || २१ ||

ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನಾದ ಯಾವ ಉಪದೇಶಕನು ಮೊದಲು ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಮುನಿಧರ್ಮ
ವಸ್ಯು ಉಪದೇಶಿಸದ ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನಿಗೆ

ಅಕ್ರಮಕಥನೇನ ಯಂತರೆ ಪ್ರೌತ್ಪತ್ತಿಪಾನೋಽಂದಾರಮಣಿ ಶಿಷ್ಯಃ |
ಅಪದೇಶಿ ಸಂಪ್ರತ್ಯಪ್ರಾಃ ಪ್ರತಾರಿತೋ ಭವತಿ ತೇನ
ದುಮರ್ವಾತಿನಾ || २२ ||

ಅಥ ಶಾಪಕಥಮರ್ವಃ

ಈವಂ ಸಮೃಗ್ಂಶಾಸನೋಽಧ ಚರಿತ್ರತ್ರಯಾತ್ಮಕೋ ನಿತ್ಯಂ |
ತಸ್ಯಾಸಿ ನೋಕ್ಷಮಾಗೋ ಭವತಿ ನಿಷೇವೋ ಯಾತ್ರಾತಕ್ತಃ || २३ ||

ಭಗವತ್ಪಿದಾಧಂತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಾಸಾಧನವು ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮೊದಲು ಮಹಾಪ್ರತ
ವಸ್ಯು ಉಪದೇಶಿಸಬೇಕಿಂದೂ ಅದಸ್ಯಾ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು
ತೋರಿದಾಗ ಅಳುವ್ರತವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಬೇಕಿಂದೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ
ಮೊದಲೇ ಅಳುವ್ರತವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುವ ಉಪದೇಶಕನು ಶಿಕ್ಷಾರ್ಥನೆಂದೂ
ಭಾವವು || २४ ||

ಶಿಷ್ಯನು ಬಹುದೂರದ ನರಿಗೆ ಪ್ರೌತ್ಪತ್ತಿಪಾನಾಗಿದ್ದರೂ ಅಕ್ರಮ
ವಾದ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಅನುಷತ್ಸಾಹನದಲ್ಲಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶೈಷಿಯಸ್ಯಾ
ಮೊಂದಿದವನಾಗಿ ಆ ದುಂಬುರ್ದಿಯಾಳ್ಯ ಉಪದೇಶಕನಿಂದ ಪಂಚಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೇ.
ಶಿಷ್ಯನು ಮುನಿಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಿಂದು ಪ್ರೌತ್ಪತ್ತಿಪಾನಾಗಿದ್ದರೂ
ಅವನಿಗೆ ಅಕ್ರಮವಾದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಎಂದರೆ ಮೊದಲು ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮದ
ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವನು ಅದರಲ್ಲೇ ಶೈಷಾಗಿ ಪಂಚತ
ನಾಗುವನೆಂದು ಭಾವವು || २५ ||

ಶಾಪಕಥಮರ್ವ

ಈ ರಿತಿಯಾಗಿ ಸಮೃಗ್ಂಶಾಸನಜ್ಞಾನಾರ್ಥಿತ್ರಗಳಿಂಬ ರತ್ನತ್ರಯ ರೂಪ
ವಾದ ನೋಕ್ಷಮಾಗುವ ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮಾಗಿ ಅವನ ಶಕ್ತಿನುಸಾರವಾಗಿ
ಯಾವಾಗಲೂ ಸೇವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ || २६ ||

ತತ್ತ್ವಾದೌ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವಂ ಸಮುಷಾಶ್ಚಯೇಣೀಯಂ ಮಂಬಿಲಂಯೆತ್ತೀಎನ್ ।
ತಸ್ಮಿನ್ ಸತ್ಯೀನ ಯೋತೋ ಭವತಿ ಜ್ಞಾನಂ ಚರಿತ್ರಂ ಚ ॥ ೨೦ ॥
ಜೀವಾಜೀವಾದೀನಾಂ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಾನಾಂ ಸದೈವ ಕರ್ತವ್ಯಂ ।
ಶ್ರದ್ಧಾನಂ ವಿಪರೀತಾಭಿನಿವೇಶವಿನಿತ್ತವಾತ್ಮರೂಪಂ ತತ್ ॥ ೨೧ ॥
ಸಕಲಮಂನೇಕಾಂತಾತ್ಮಕವಿದಮುಕ್ತಂ ನಸ್ತಿಜಾತಮಂಬಿಲಜ್ಞಿತಃ ।
ಉಮು ಸತ್ಯಮಂಸತ್ಯಂ ನಾ ನ ಜಾತು ಶಂಕೇತಿ ಕರ್ತವ್ಯಾ ॥ ೨೨ ॥

ಆ ಸಮ್ಯಗ್ರೇಶನೆಜ್ಞಾನೆಚಾರಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸಕಲ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ
ಸಮ್ಯಕ್ತಪವನ್ನು ಜಿನಾಗಿ ಅಂಗಿಕರಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ—ಆ ಸಮ್ಯಕ್ತಪ
ವಿನಿಧಿರೇನೇ ಜ್ಞಾನೆಚಾರಿತ್ರಗಳು ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನ ಸಮ್ಯಕ್ತಪರಿತ್ರಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.
ಸಮ್ಯಕ್ತಪವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಜ್ಞಾನೆಚಾರಿತ್ರಗಳು ಮಿಥಾಜ್ಞಾನೆಚಾರಿತ್ರಗಳಾಗಿರುತ್ತ
ವೆಂದು ಭಾವವು ॥ ೨೩ ॥

ಜೀನ ಅಜೀನ ಮೊದಲಾದ ತತ್ತ್ವಗಳ ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ
ವಿಪರೀತವಾದ ಅಗ್ರಹವಿಲ್ಲದ ದೃಢವಿಶ್ವಸನನ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ವಿಶ್ವಸನ್
ಅತ್ಯಂ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜೀತನಾರೂಪವಾದ ಜೀವತತ್ಪ, ಅಜೀತನಾ
ರೂಪವಾದ ಅಜೀವತತ್ಪ (ಪುದ್ಗಲ, ಧರ್ಮ, ಅಧರ್ಮ, ಆಕಾಶ, ಶಾಲ),
ಜೀವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರದೇಶಕರ್ಮವರವರೂಣಿಸಮೂಹಗಳ ಅಗಮರೂಪ
ವಾದ ಅಸ್ವವತತ್ಪ, ಜೀವಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಮವರವರೂಣಿಗಳು, ಹಾಲೂ
ಸೀರೂಪಿರೆಯಂತೆ, ಬೆರೆಯಂತೆ ಸ್ವರೂಪವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಬಂಧತತ್ಪ, ಶಂಭಾರ್ತಭ
ಪರಿಣಾಮಗಳ ಅಭಾವದಿಂದ ಕರ್ಮಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಗಮನ ನಿರೀಕ್ಷಾರೂಪವಾದ
ಸಂವರತತ್ಪ, ಪೂರ್ವಸಂಚಿತಕರ್ಮವರವರೂಣಿಗಳು ಸ್ತುಲಿಸ್ತುಲ್ಪಣಾಗಿ ಜೀನ
ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬೆರೆಯಾಗಿವ ಸ್ವರೂಪವ್ಯಾಖ್ಯಾ ನಿಜರಾತತ್ಪ, ಜೀವಪ್ರದೇಶ
ಗಳಿಂದ ಸಕಲಕರ್ಮವರವರೂಣಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು
ಹೊಂದುವ ಸ್ವರೂಪವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಮೋಕ್ಷತತ್ಪ. ಈ ಏಕು ತತ್ತ್ವಗಳ ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ
ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಸಮ್ಯಕ್ತಪವೆಂದು ಹೆಸರಿಂದೂ ಅದು ಅತ್ಯಂ ಸ್ವರೂಪ
ವೆಂದೂ ಭಾವವು ॥ ೨೪ ॥

ಇಹ ಜನ್ಮಸ್ಥಿ ವಿಭಾವಿಸ್ಯಮಂತ್ರ ಚಕ್ರತ್ವಕೇಶವತ್ತಾದೀನ್ ।
ವಿಕಾಂತವಾದದೂಷಿತಪರಸಮಯಾನಸಿ ಚ ನಾಕಾಂಕ್ಷೀತ್ ॥ ೨೫ ॥
ಕುತ್ಪತ್ರಾಷ್ಟಿತೋಽಷ್ಟಿಪ್ರಭೃತಿಹು ನಾನಾವಿಧೀಷು ಭಾವೇಷು ।
ದ್ರವ್ಯೇಷು ಪುರೀಷಾದಿಷು ವಿಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸ್ವೇವ ಕರಣೀಯೋ ॥ ೨೬ ॥
ಲೋಕೇ ಕಾಸ್ತ್ರಭಾಸೇ ಸಮಯಾಭಾಸೇ ಚ ದೇವತಾಭಾಸೇ ।
ನಿತ್ಯಮಂಸಿ ತತ್ಪರುಚಿನಾ ಕರ್ತವ್ಯಮಂಮಾಧದ್ವಿಷ್ಟು ॥ ೨೭ ॥

ಈ ಅತ್ಯಂ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಸಮ್ಯಕ್ತಪಕ್ಕೆ ಎಂಬು ಅಂಗಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವು
ಗಳ ಸ್ವರೂಪವು ಯಥಾಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಡುವುದು:—ಈ ವಸ್ತು
ಸಮೂಹವೆಲ್ಲವೂ ಅಸ್ತಿತ್ವ ನಾಸ್ತಿತ್ವ ಏಕತ್ವ ಅಸ್ತಿತ್ವತ್ವ ಅಸ್ತಿತ್ವಪ್ರತ್ಯೇ
ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗಳುಳ್ಳದಾಗಿದೆಯಂದು ಸರ್ವಜ್ಞರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.
ಇದು ಸತ್ಯವೇ? ಅಥವಾ ಅಸತ್ಯವೇ? ಎಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂದೇಹ
ಪಡಬಾರದು. ಇದು ಮೊದಲನೆಯ ಸೀಕಂಕಿತಾಂಗವಾಗಿದೆ ॥ ೨೮ ॥

ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನೂ ಪರಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರನಿತಿ
ಪದವಿ ಕೇಶವ-ಅರ್ಥ ಚಕ್ರವರ್ತಿಪದವಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನೂ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ
ಅಸ್ತಿತ್ವ ಅಥವಾ ನಾಸ್ತಿತ್ವ ಮೊದಲಾದ ಒಂದೊಂದೇ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹೇಳು
ಪುರಿಂದ ದೊಷಾಯುತವಾಗಿರುವ ಪರಮತಗಳನ್ನೂ ಬಯಸಬಾರದು. ಇದು
ಎರಡನೆಯದ ನಿವಾಂಕೀತಾಂಗವಾಗಿದೆ ॥ ೨೯ ॥

ಕ್ಷುದ್ರಾ, ತೃಷ್ಣಾ, ಶೀತ, ಖಣ್ಣ ಮೊದಲಾದ ನಾನಾವಿಧಭಾವಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ಅಮೇಧ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಸಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಾಹಿ-ಜಾಗುಸ್ವೇಪಡಲೇ ಬಾರದು.
ಮುಲಾದಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅಸತ್ಯಪಡಬಾರದೆಂದೂ ಶರೀರವು ಆ ವಸ್ತು
ಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನಿಂದ್ಯ-ನಿಕ್ಷೇಪವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದೂ ಭಾವವು. ಇದು ಮೂರನೆಯ
ದಾದ ನಿರ್ವಿಚಿತಾಂಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ ॥ ೩೦ ॥

ತತ್ತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀತಿಯಳಿನನು ಯಾವಾಗಲೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಮಿಥಾ
ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ, ಮಿಥಾಮತದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಮಿಥಾದೇವರಲ್ಲಿ, ಮೂರಭವಾದ ನಂಬಿಕೆ

ಧನೋರ್ತಾಂಭಿವರ್ಧನಿಃಯೇ ಸದಾತ್ಮನೋಃ ಮಾರ್ಡವಾದಿಭಾವನಯೋ |
ವರದೋಷನಿಗೂಹನವುಸಿ ನಿಧೀಯವುಂಪಬ್ಯಂದಣ |

ಗುಣಾರ್ಥಂ || ೨೨ ||

ಕಾನುಕೋಽಧನುದಾದಿಷು ಜಲಯಿತುವುಂದಿತೀಷು ವಕ್ತ್ವನೋ
ನಾಯಾತ್ |

ತ್ವರತುವಾತ್ಸೋ ಪರಸ್ಯ ಚ ಯುಕ್ತಾಂ
ಸ್ಥಿತಿಕರಣವುಸಿ
ಕಾರ್ಯಂ || ೨೩ ||

ಯಸ್ಸಿದಬಾರದು. ಇದು ನಾಲ್ಕುನೇಯದಾದ ಅನೂಧವಷ್ಟ್ಯಂಗವಾಗಿದೆ || ೨೪ ||

ಮೃದುಸ್ವಭಾವ ಕ್ಷಮಾ ವೋದಲಾದ ಭಾವನೇಯಿಂದ ವ್ಯಾಧಿಪಡಿಸುವ
'ಉಪಬ್ಯಂಜಣ'ವೆಂಬ ಗುಣದ ಪ್ರಾತ್ರಿಗೋಸ್ಮರ ಯಾವಾಗಲೂ ಆತ್ಮನ
ಶಂಕ್ಷಿಪ್ತಭಾವರೂಪವಾದ ಧರ್ಮವನನ್ನು ಬಳೆಯಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಬೇರೆಯವರ
ದೊಷಗಳನ್ನು ಚ್ಯಾಲಿಗೆಕೆಯದೆ ಗೋಪ್ಯವಾಗಿದಬೇಕು. ಸೀರಹಂಕಾರ ವೋದ
ಲಾದ ಭಾವನೇಯಿಂದ ಅತ್ಯಧಿನುವನನ್ನು ವ್ಯಾಧಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಪರದೋಷ
ಗಳನ್ನು ಬೈರಿಗೆಕೆಯಬಾರದೆಂದೂ ಭಾವವು. ಇದು ಒದನೇಯದಾದ ಉಪ
ಗೂಹನಾಂಗವಾಗಿದೆ || ೨೫ ||

ತನ್ನನ್ನು ನಾಯಿಯಮಾರ್ಗದ ದೇಸಿಯಿಂದ ತಪ್ಸಿಸುವುದಕ್ಕೊಸ್ಮರ ಕಾಮ
ಕೋಽಧ ಅಹಂಕಾರ ವೋದಲಾದ ಭಾವಗಳಿಂಬಾಗುತ್ತಿರಲು ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ
ಶಾಸ್ತ್ರನುಸಾರವಾಗಿ ತನ್ನ ಮತ್ತು ಬೇರೆಯವನೆ ಸ್ಥಿತಿಕರಣವನ್ನೂ ಮಾಡ
ಬೇಕು. ಶಾಸ್ತ್ರನುಸಾರವಾದ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಕ್ರೋಧಾದಿಭಾವಗಳನ್ನು
ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ತಾನೂ ಬೇರೆಯವನೂ ರತ್ನತ್ರಯರೂಪವಾದ ನಾಯಿ
ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರ್ಥವು. ಇದು ಆರನೇಯ ಸ್ಥಿತಿ
ಕರಣಾಂಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ || ೨೬ ||

ಮೋಕ್ಷಸುಖಿನಿಂಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಜ್ಯೇಷಧಮುದಲ್ಲಿಯೂ ಅಹಿಂಸ
ಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಧನೀಫಧರ್ಮಬಂಧು

ಅಸವರ್ತನೆಹಿಂಂಸಾಯಾಂ ಶಿವಸುಖಿಲಷ್ಟ್ಯೇಸಿಬಂಧನೇ ಧರ್ಮೇ |

ಸನ್ವೇಷ್ಯಾಸಿ ಚ ಸಧನೀಫಷು ಪರಮಂ ವಾತ್ಸಲ್ಯಮಾಲಂಬ್ಯಂ || ೨೭ ||

ಆತ್ಮ ಪ್ರಭಾವನಿಃಯೋ ರತ್ನತ್ರಯತೇಜಸಾ ಸತನೇನೇವ |

ದಾಸತಪೋಜಿನೆಶ್ವಾಜಾವಿದ್ಯಾತ್ಮಿತಂಯೈಶ್ಚ ಜಿನಧನುಃ || ೨೮ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದವನ್ಯಾತಜಂದ್ರಸೂರಿರಜಿತೇ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯವಾಯೇ ಅಪರಾಧಿನಿ
ಜನಸ್ವನಜನರಹಸ್ಯಕೋಶೇ ಸಮ್ಯಗ್ರಹಣವಣಿಸೋ
ನಾಮ ಪ್ರಾಣನೋಽಧಿಕಾರಃ

ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಉತ್ಸಾಹವಾದ ವಾತ್ಸಲ್ಯ-ಸ್ವೀಕಿಯನ್ನು ಅವ
ಲಂಬಿಸಬೇಕು. ಗೋವು ತನ್ನ ವರ್ಷಗೆರುವನನ್ನು ಸ್ವೀಕಿಸಬಂತೆ ಸಧನೀಗಳನ್ನು
ಸ್ವೀಕಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಾವವು. ಇದು ಏಳನೇಯದಾದ ವಾತ್ಸಲ್ಯಂಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ || ೨೯ ||

ಸಮ್ಯಗ್ರಹಣನ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನ ಸಮ್ಯಕಾಂತರೂಪವಾದ ರತ್ನತ್ರಯದ
ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಆತ್ಮನನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳಗಬೇಕು. ಆಹಾರಾದಿ
ದಾಸಗಳಿಂದಲೂ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಜಿನಪ್ರಾಜೆಯಿಂದಲೂ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಭಾವ
ದಿಂದಲೂ ಜಿನಧನುವನನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳಗಬೇಕು. ಇದು
ಎಂಟೆಯ ಪ್ರಭಾವನಾಂಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ || ೩೦ ||

ಶ್ರೀಮದವನ್ಯಾತಜಂದ್ರಸೂರಿರಜಿತವಾದ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯವಾಯದಲ್ಲಿ
ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಚ್ಚಾದ ಜಿನಸ್ವನಜನರಹಸ್ಯಕೋಶದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಯಗ್ರಹಣ
ವಣಿನವೆಂಬ ವೋದಲನೇಯ ಅಧಿಕಾರವು ಮಂಗಿದಂತಃ

ಅಧಿ ಸಮೃಜ್ಞಾನಂ

ಇತಾಗ್ಯಿತಸಮೃಜ್ಞಕ್ರಿಯೆಃ ಸಮೃಜ್ಞಾನಂ ನಿರೂಪ್ಯೇ ಯಂತ್ರೀನ ।
ಆಮಾಯಂಯಂಕ್ರಿಯೋಗ್ರೇ ಸಮುಹಾಸ್ಯಂ ಶಿತ್ಯಮಾತ್ರಾಹಿತ್ಯೇ ॥೫೧॥

ಸಮೃಜ್ಞಾನ

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಮೃಜ್ಞಕ್ರಿಯನನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರು ಅತ್ಯಂತಕಾರಿಗಳಾದ ಜನಾಗಮನವರಂಪರೀಯಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತಿಯ ಹೊಡನೆಗಳಿಂದಲೂ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಸಮೃಜ್ಞಾನವನ್ನು ಯಶ್ಚಾದಿಂದ ಭಜಿಸಬೇಕು—ಪರಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಮಾಣಭಾತವಾದ ಈ ಸಮೃಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಮಾಣವೆಂದೂ ಸಯವೆಂದೂ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇವೆಂದೂ ಸರೋಕ್ಕೆವೆಂದೂ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಪ್ರಮಾಣವು ಪಾರಮಾಧಿಕವೆಂದೂ ಸಾಂಘಿಕವಾರಿಕವೆಂದೂ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ. ಪಾರಮಾಧಿಕಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇವು ಸಕಲಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇವೆಂದೂ ವಿಕಲಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇವೆಂದೂ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ. ಸಕಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ಸಮಾಜಾಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಕಲಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇವೆಂದು ಹೇಳಿರು. ವಿಕಲಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇವು ಅವಧಿಜ್ಞಾನ ಮನಸ್ಸಿರುವಾಗಿ ಸಮೃಜ್ಞಾನಭೇದದಿಂದ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿವೆ. ದ್ವಾರ್ಪಾತ್ಮಕಾಲಾದಿವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿನೂಡಿಕೊಂಡು ರೂಪಿವದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅವಧಿಜ್ಞಾನವೆಂದೂ ಅದು ತಿಳಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನಂತರಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಗಿ ಪರಿಮನೋಗತವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿರುವಾಗಿ ಸಮೃಜ್ಞಾನವೆಂದೂ ಹೇಳಿರು. ಚಕ್ಷುರಾದಿಜಂದಿಯಗಳಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಾಂಘಿಕವಾರಿಕಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇವೆಂದು ಹೇಳಿರು. ನಿಜವಾಗಿ ಇದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇವಲ್ಲ—ಪರೋಕ್ಷ.

ಪರೋಕ್ಷಪ್ರಮಾಣವು ಸ್ತುತಿ, ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾನ, ತರ್ಕ, ಅನುಮಾನ, ಅಗಮಭೇದದಿಂದ ಏದು ವಿಧವಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವಾನುಭಾತವಿಷಯದ ಸ್ತುರಳಕ್ಕೆ ಸ್ತುತಿಪ್ರಮಾಣವೆಂದೂ ಪೂರ್ವಾನುಭಾತವಿಷಯವನ್ನು ಇಂದಿಯಗಳಿಂದ

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇರಿಸಿ ‘ಅದೇ ಇದು’ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾನಪ್ರಮಾಣವೆಂದೂ “ಎಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹೊಗೆಯಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯಿದೆ” ಎಂಬೀ ರೂಪವಾದ ವಾಸ್ತವಿಕಾಂಶಕ್ಕೆ ತರ್ಕಪ್ರಮಾಣವೆಂದೂ ಪರವರತದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಬೆಂಕಿಯಿದೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಯ ರೂಪವಾದ ಹೇತು-ಚಿಹ್ನೆಯಿಂದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಂತತಿರುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅನುಮಾನಪ್ರಮಾಣವೆಂದೂ ಆಪ್ತ-ಸರ್ವಜ್ಞರ ಪರಿಸರಾದಿಗಳಿಂದುಂಟಾಗುವ ವಸ್ತು ನಿಶ್ಚಯಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅಗಮಪ್ರಮಾಣವೆಂದೂ ಹೇಳಿರು.

ನಯ-ಪ್ರಮಾಣಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿ ಅನೇಕಧಾರ್ಮಕವಾದ ವಸ್ತುವಿನ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ಅಂಶಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಯವೆಂದೂ ಹೇಳಿರು. ಇದು ದ್ವಾರ್ಪಾತ್ಮಕ ಸಯವೆಂದೂ ಸರ್ಯಾರ್ಥಿಕ ಸಯವೆಂದೂ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ. ಮೂಲ ವಸ್ತುವಿನ ಅವಸ್ಥಾನಿತೀಷಗಳ ವಿವಕ್ಷೇಯಿಲ್ಲದೆ ಆ ವಸ್ತುವನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗ್ರಹಣಮಾಡುವ ಅಂಶಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ದ್ವಾರ್ಪಾತ್ಮಕ ಸಯವೆಂದೂ ಮೂಲ ವಸ್ತುವಿನ ವಿವಕ್ಷೇಯಿಲ್ಲದೆ ಅವಸ್ಥಾ ನಿತೀಷಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗ್ರಹಣಮಾಡುವ ಅಂಶಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಯವೆಂದೂ ಹೇಳಿರು. ದ್ವಾರ್ಪಾತ್ಮಕಸಯವು ಸ್ನೇಗಮುಂಗ್ರಹ ವ್ಯವಹಾರ ಭೇದಗಳಿಂದ ಮೂರು ವಿಧವಾಗಿವೆ. ಸಂಕಲನಾತ್ಮದಿಂದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಗ್ರಹಣಮಾಡುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸ್ನೇಗಮನಯವೆಂದು ಹೇಳಿರು. ಇದು ಭೂತ ಸ್ನೇಗಮನಯವೆಂದೂ ಭಾವಿಸ್ಯಿಗಮನಯವೆಂದೂ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ವಿಶ್ವಾರ್ಥನಾಗಿರುವವನನ್ನು ಈಗಲೂ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನುವುದೂ ಕೊಡಲಿಯ ಕಾವನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವವನು “ಕೊಡಲಿಯ ಕಾವನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದ್ದೀನೆ” ಎಂದು ಹೇಳುವುದೂ ಯಥಾಕ್ರಮವಾಗಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮನಸ್ಸುಪ್ರರೂಪವಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮವು ಬ್ರಹ್ಮಣ ಕ್ಷಮಿತ್ಯ ಸ್ವಿತ್ಯ ಶಾದ್ವರಲ್ಲಿ ವಾಜಪಕ್ಷವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ‘ಮನಸ್ಸು’ ಎಂದರೆ ಆ ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮದರ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿವಂತಿ ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಜಪಕ್ಷವಾಗಿರುವ ಅಸ್ತಿತ್ವಾದಿಸಾಮಾನ್ಯಧರ್ಮದಿಂದ ಆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತಿಳಿಯುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ

ಪೃಥಿಗಾರಾಧನನಿಂಷ್ಟು ದರ್ಶನಸಹಭಾವಿನೊಂದಿಲ್ಲಿ ಜೋಧಸ್ಯ |
ಲಕ್ಷಣಭೇದೇನ ಯಂತೋ ನಾನಾತ್ಮುಂ ಸಮ್ಮಾನಕ್ಯನಿಂತೋಃ || ೫೨ ||

ಸಂಗ್ರಹನಯವೆಂದೂ ಬ್ರಹ್ಮಣತ್ವ ಕ್ವಶ್ರಿಯತ್ವದಿರೂಪವಾದ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮದಿಂದ ಆ ಹಣಾರ್ಥಮವರಸ್ಯ, ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಷ್ವಾಸಹರಿಸುವಂತೆ ಘಟತ್ವ ಪಟಿತವ್ಯದಿರೂಪವಾದ ವಿಶೇಷಧರ್ಮದಿಂದ ಆಯಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ವ್ಯವಹಾರನಯವೆಂದೂ ಹೇಶರು.

ಪರಯಾರ್ಥಾರ್ಥಕಾರ್ಯವೆಂದೂ ಮುಚುಸೂತ್ರ, ಶಬ್ದ, ಸಮಭಿರೂಪ, ಏವಂಭೂತಭೇದಗಳಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ. ದೇವ ಮನಸ್ಸು ಮೊದಲಾದ ಪರಯಾರ್ಥಯವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಜೀವಾದಿವಸ್ತುವನ್ನು ಆಯಾ ಪರಯಾರ್ಥ ಪ್ರಧಾನಕ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದೇವ ಮನಸ್ಸುಘಾಡಿರೂಪದಿಂದ ತಿಳಿಯುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮುಚುಸೂತ್ರನಯವೆಂದೂ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿರುವ ಲಿಂಗವಚನಾದಿದೋವಳಿ ವ್ಯಾಕರಣನಯವೆಂದಿಂದ ದೂರವಾಗುವ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಶಬ್ದನಯವೆಂದೂ ಕೆಸಂನಲ್ಲಿ ಕಮಲಪುಷ್ಟ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳೂ ಹಂಟುತ್ತವಾದರೂ ‘ಪಂಕಜ’ವೆಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಕಮಲಪುಷ್ಟ ವಸ್ತು ತಿಳಿಯುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಮಭಿರೂಪನಯವೆಂದೂ ‘ಗಳ್ಭುತೀತಿಗಾ’ ಎಂಬೀ ಪ್ರಕೃತ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಗಮನವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಮಾತ್ರಗೊಣನ್ನು ಗೋವಿಂದು ತಿಳಿಯುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಏಂಭೂತನಯವೆಂದೂ ಹೇಶರು || ೫೩ ||

ಸಮ್ಮಜ್ಞಾನವು ಸಮ್ಮಗ್ರದರ್ಶನದೀಳಿಜನೆ ಇರುವುದಾದರೂ ಇದರ ಪ್ರತೀಕವಾದ ಉಪಾಸನೆಯು ಅಭಿನವತವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ—ಈ ಸಮ್ಮಗ್ರದರ್ಶನಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಅನೇಕತ್ವವು ಎಂದರೆ ಭೇದವು ಲಕ್ಷಣ ಭೇದದಿಂದ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮ್ಮಗ್ರದರ್ಶನಜ್ಞಾನಗಳು ಒಟ್ಟಿಗಿಡುವೂ ಅವುಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆಂದೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಭಜಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಭಾವವು || ೫೪ ||

ಸಮ್ಮಜ್ಞಾನವು ಸಾಯೋಂ ಸಮ್ಮಕ್ತ್ವಂ ಕಾರಣಂ ವದಂತಿ ಜಿನಾಃ |
ಜ್ಞಾನಾರಾಧನನಿಂಷ್ಟು ಸಮ್ಮಕ್ತ್ವಂ ನಂತರ ತಸ್ಮಾತ್ || ೫೫ ||
ಕಾರಣಕಾಯುಂ ವಿಧಾನಂ ಸಮಕಾಲಂ ಜಾಯಂನಾನಯೋರಪಿಃ |
ದೀಪಪ್ರಕಾಶಯೋರಿವ ಸಮ್ಮಕ್ತ್ವಜ್ಞಾನಯೋಃ ಸುಫಲಿಂ || ೫೬ ||
ಕರ್ತವ್ಯೋಽಧ್ಯವಸಾಯಃ ಸದನೇಕಾಂತಾತ್ಮಕೇಽಪು ತತ್ಪ್ರೋಜು |
ಸಂಕರ್ಯಾನಿಪರ್ಯಾಯಾನಧ್ಯವಸಾಯಂವಿಕಿತ್ವಮಾತ್ರರೂಪಂ
ತತ್ || ೫೭ ||

ಜನೇಶ್ವರರು ಸಮ್ಮಕ್ತ್ವವು ಕಾರಣವೆಂದೂ ಸಮ್ಮಜ್ಞಾನವು ಆದರ ಕಾಯುವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಮ್ಮಕ್ತ್ವವನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದ ಸಂತರ ಸಮ್ಮಜ್ಞಾನದ ಆರಾಧನೆಯು ಅಭಿಷ್ವಾಗಿದೆ || ೫೮ ||

ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಸಮ್ಮಕ್ತ್ವವು ಸಮ್ಮಜ್ಞಾನವು ಒಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಖಾತ್ಮನ್ವಾಗುವುದಾದರೂ, ದೀಪಕ್ಕೂ ಆದರ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೂ ಕಾರಣಕಾಯುಂ ಭಾವವಿರುವಂತೆ, ಸಮ್ಮಗ್ರದರ್ಶನಜ್ಞಾನಗಳಿಗೂ ಕಾರಣ ಕಾಯುಂವಿಧಾನವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ದೀಪವು ಕಾರಣವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಕಾಶವು ಕಾಯುಂವಾಗಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ಸಮ್ಮಕ್ತ್ವವು ಕಾರಣವಾಗಿಯೂ ಸಮ್ಮಜ್ಞಾನವು ಕಾಯುಂವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಭಾವವು || ೫೯ ||

ಪ್ರಕೃತ್ಯಾನಾದ ಅನೇಕ ಧರ್ಮಸ್ವಭಾವಗಳಿಂದ ವಸ್ತುಸ್ವರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಂಶಯ ವಿಪರೀತ ಅಸಿಶ್ಯಯ ರೂಪವಾದ ಮೂರು ಏಫ್ಫಾಜ್ಞಾನಗಳಿಂದ ರಹಿತವಾದ ಆ ತಿಳಿವಳಿಯು ಆತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕಾಂತ ಸ್ವರೂಪವು ವಸ್ತುವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಸಮ್ಮಜ್ಞಾನವು ಆತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಭಾವವು || ೫೧ ||

ಗ್ರಂಥದಿಂದಲೂ ಅರ್ಥದಿಂದಲೂ ಗ್ರಂಥಾರ್ಥಗಳಿಂದಲೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವೂ ಯೋಗ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿನಯದಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದೂ ಧಾರಣಾ

ಗ್ರಂಥಾಭಿರೋಭಯುಪೂರ್ವಂ ಕಾಲೇ ವಿನಯೀನ ಸೋಹಧಾನಂ ಇ |
ಬಹುಮಾನೇನ ಸಮನ್ವಿತಮನಿಷ್ಯವಂ ಜಾಣಿನಮಾರಾಧ್ಯಂ || ೪೬ ||
ಇತಿತ್ರೀಮುದಮ್ಯತಚಂದ್ರಸೂರಿರಚಿತೇ ಪುರಂಖಾಧರಸಿದ್ಧ್ಯಪಾಠ್ಯ ಅಪರನಾವಿನ್ಯ
ಜಿನಪ್ರವಚನರಹಸ್ಯಕೋಶೇ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನವರ್ಣನೋ
ನಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧಿಕಾರಃ

ಅಧ ಸಮ್ಯಕ್ಷಾರಿತ್ರಂ

ವಿಗಲಿತದರ್ಶನವೋಹೈ ಸಮಂಜಸಜ್ಞಾ ನವಿದಿತತ್ವಾಧ್ಯೇ |
ಸಿತ್ಯಮಾಸಿ ಸಿಪ್ರಕಂಪ್ಯಃ ಸಮ್ಯಕ್ಷಾರಿತ್ರಮಾಲಂಬ್ಯಂ || ೪೭ ||
ನಂ ಸಮ್ಯಗ್ರಂಥದೇಶಂ ಚರಿತ್ರಮಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಕಂ ಲಭತೇ |
ಜಾಳಾನಾನಂತರವುಕ್ರಂ ಚಾರಿತ್ರಾಧನಂ ತಸ್ಮಾತ್ || ೪೮ ||

ಯುಕ್ತವೂ ಗಾರನದಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದೂ ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದುದೂ ಆದ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನವು ಆರಾಧಿಸುವುದಕೇ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ || ೪೯ ||
ತ್ರೀಮುದಮ್ಯತಚಂದ್ರಸೂರಿರಚಿತವಾದ ಪುರಾಖಾಧರಸಿದ್ಧ್ಯಪಾಠ್ಯದಲ್ಲಿ
ಜಿನಪ್ರವಚನರಹಸ್ಯಕೋಶದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನವರ್ಣನವೆಂಬ ಎರಡನೆಯು
ಅಧಿಕಾರವು ಮುಗಿದುದು.

ಸಮ್ಯಕ್ಷಾರಿತ್ರ

ದರ್ಶನವೋಹೈಯಿಕರೂತರೂ ಯಥಾಧರವಾದ ಜ್ಞಾನದಿಂದ
ವಸ್ತುಸ್ವರೂಪನನ್ನು ತಿಳಿದವರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ದೃಢಿತ್ಯಿತರೂ ಆದ ಆತ್ಮರೂ
ಸಮ್ಯಜ್ಞಾರಿತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು. ಸಮ್ಯಗ್ರಂಥನಂಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ
ದವರು ಬಳಿಕ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾರಿತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂದರ್ಥವು || ೫೦ ||

ಆಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಕವಾದ ಚಾರಿತ್ರವು ಸಮ್ಯಕ್ಷಾರಿತ್ರವನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
ಅದುದರಿಂದ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾರಿತ್ರದ ಆರಾಧನೆ
ಯನ್ನು ಹೇಳಿದೆ || ೫೧ ||

ಚಾರಿತ್ರಂ ಭವತಿ ಯತಃ ಸಮಸ್ತಸಾವಧ್ಯಯೋಗಪರಿಹರಣಾತ್ |
ಸಕಲಕಾರ್ಯಾಯಿವಿವುಕ್ರಂವಿಕದಮಂದಾಸಿಂಹ-
ವಾತ್ಮರೂಪಂ ತತ್ || ೫೨ ||

ಧೀಂಸಾತೋಽನ್ವತವಚನಾತ್ಸ್ತೋಯಾದಬ್ರಹ್ಮತಃ ಪರಿಗ್ರಹತಃ |
ಚಾತ್ಮ್ಯುರ್ವಕದೇಶವಿರತೇಕಾಂತಿತ್ರಂ ಜಾಯತೇ ದ್ವಿವಿಧಂ || ೫೩ ||
ಸಿರತಃ ಕಾತ್ಮ್ಯುರ್ವನಿವೃತ್ತಾ ಭವತಿ ಯತಿಃ ಸಮಯಾರ್ಥ-
ಭೂತೋಽಯಂ |

ಯಾತ್ಸ್ಯೇಕದೇಶವಿರತಿಸಿರತಸ್ತಸ್ಯಾವುಮಂಪಾಸಕೋಽಭವತಿ || ೫೪ ||

ಸಮಸ್ತಪಾವಯುಕ್ತವಾದ ಮನೋವಾಕ್ಷಯವಾಗಿರಿಸಿನ್ನು
ತ್ಯಜಿಸುವುದರಿಂದ ಸಮಸ್ತ ರಾಗದೈತ್ಯಾದಿಕಾರ್ಯಾಭಾವಗಳಲ್ಲಿದೂ
ನಿಮಗ್ಲವೂ ಪರವಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಹಿಸೆನಿರತ್ತಾರೂಪವೂ ಆದ ಚಾರಿತ್ರ
ವುಂಟಾಗುವುದು. ಅಂತಹ ಶಂಕಾರಿತ್ರವು ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ
|| ೫೫ ||

ಹೀಂಸೆಯಿಂದಲೂ ಅಸ್ತ್ಯವಚನದಿಂದಲೂ ಚೌಂಟ್ಯದಿಂದಲೂ ಅಬ್ಧವ್ಯಾ
ಚಾರಿತ್ರದಿಂದಲೂ ಪರಿಗ್ರಹದಿಂದಲೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರಾಮವನ್ನು
ಹೊಂದುವುದರಿಂದಲೂ ಏಕದೇಶವಿರಾಮವನ್ನು ಹೊಂದುವುದರಿಂದಲೂ
ಚಾರಿತ್ರವು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಂಸಾದಿವಂಚಪಾವಕಾಯ್ರಗಳನ್ನು
ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಿದರೆ ಸಕಲಚಾರಿತ್ರವು ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಿದರೆ ವಿಕಲ
ಚಾರಿತ್ರವೂ ಉಂಟಾಗುವುದೆಂದು ಭಾವವು || ೫೫ ||

ಹೀಂಸಾದಿವಂಚಪಾವಕಾಯ್ರಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ತ್ಯಾಗದಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತ
ನಾಗಿರುವ ಈ ಯತಿಯು ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸಾರಭಂತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಶಂಕಾರಿತ್ರವೇ
ಯೋಗರೂಪವಾದ ಸ್ವಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆಂದರ್ಥವು. ಆ ಪಾವ
ಕಾಯ್ರಗಳ ಏಕದೇಶತ್ಯಾಗದಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತನಾಗಿರುವವನು ಉಪಾಸಕ ಶರ್ವಪರಿಹಣ
ಗಿರುತ್ತಾನೆ || ೫೬ ||

ಅತ್ಯೈಪರಿಣಾಮವು ೧೦ ಸನೆ ಹೇಳುತ್ತಾತ್ಮ ವರ್ಚನೆ ನೇನ ಹೀಂಗೆ ತತ್ತ್ವ |
ಅನ್ಯವರಚನಾದಿ ಕೇವಲ ಮಂದಾಹೃತಂ ಶಿಷ್ಯಚೋಧಾಯ | ೪೨ ||
ಯೆಕ್ಕಲು ಕಾಷಾಯಂ ರೀಗಾತ್ಮಾಜಾನಾಂ ದ್ರವ್ಯಭಾವರೂಪಾಜಾಂ |
ವ್ಯವರೋಽಪಣಸ್ಯ ಕರಣಂ ಸುಸಿಕ್ತಿತಾ ಭವತಿ ಸಾ ಹೀಂಸಾ | ೪೩ ||
ಅಪ್ರಾದುಭಾವಃ ಖಲು ರಾಗಾದಿನಾಂ ಭವತ್ಯಹೀಂಗೆ |
ತೇಣಾನೇ ವೋತ್ತಿಹೀಂಗೆ ಜಿನಾಗಮಸ್ಯ ಸಂಕ್ಷೇಪಃ | ೪೪ ||

ಅಸತ್ಯವರಚನ ನೊದಲಾದುವು ಅತ್ಯನ ರುಧಿಭಾವಗಳನ್ನು ಫಾತ
ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಹೀಂಗೆಯೇ ಆಗಿನೆ. ತಿಷ್ಯನಿ ತಿಳಿನಳಕೇಗೋಸ್ಯರ
ಮಾತ್ರವೇ ಅಸತ್ಯವರಚನ ನೊದಲಾದುವು ಹೇಳಲಿಟ್ಟಿನೆ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಹೀಂಗೆ
ಯೆಲ್ಲೇ ಅಡಕವಾಗುತ್ತದೆ ಭಾವವು | ೪೫ ||

ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ರಾಗದ್ವೈಷಾದಿಕಷಾಯಭಾವಯುಕ್ತವಾದ ಮನೇ ಹೀಂ
ವಾಕ್ಯಾಯವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ದ್ರವ್ಯರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಾಳನ್ನು ಭಾವರೂಪ
ವಾದ ಪ್ರಾಣಾಳನ್ನು ಫಾರಮಾದುವುದು ಯಾವುದಂಬೀರೇ ಅದು ನಿಶ್ಚಯ
ವಾದ ಹೀಂಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಗದ್ವೈಷಾದಿವಿಕಾರಭಾವಗಳಿಂದ ಪ್ರೀರಿತನಾಗಿ
ಶರೀರದಿಂದ ಅತ್ಯನನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡುವುದಾದ ದ್ರವ್ಯಹೀಂಗೆಯನ್ನೂ ರುದ
ಭಾವಗಳನ್ನು ಫಾರಮಾದುನ ಭಾವಹಿಂಗೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೀಂಗೆ
ಯೆಂದು ಹೇಸರು | ೪೬ ||

ರಾಗದ್ವೈಷ ಹೋಹ ಮದ ಮಾತ್ಸ್ಯಯ ಕೊರ್ಕಿಂಬ ಲೋಭ ಮಾಯಾ
ನೊದಲಾದ ವಿಕಾರ ಭಾವಗಳುಂಟಾಗಿದುರುವುದೇ ಆಹಿಂಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ
ವಿಕಾರಭಾವಗಳುಂಟಾಗುವುದೇ ಹೀಂಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಜಿನಾಗಮದ
ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ ತತ್ತ್ವ. ಉದಾಹರಣೆ—ಬಂದು ಗಂಡುಮಗುವು ಸ್ತನ್ಯಪಾನ
ಮಾಡುವುದಕೊಳ್ಳಿಸುರ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಸ್ತನ್ಯಪನ್ನು ಸ್ವರ್ತಿಸುವುದಪ್ಪೆ.
ಅದನ್ನು ಲೋಕವು ಪಾಪಿಯನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಮಗುವು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ—
ತರುಣಾದಾಗ ತಾಯಿಯ ಸ್ತನ್ಯಪನ್ನು ಸ್ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಲೋಕವು ಅತನನ್ನು
ಪಾಪಿಯನ್ನುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಮಗುವು ಪಾಪಿಯಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೂ ತರುಣನು

ಯುಕ್ತಾಜರಣಸ್ಯ ಸತೋ ರಾಗಾದಾಃ ಹೇತವುಂತರೇಣಾಸಿ |
ನ ಹಿ ಭವತಿ ಜಾತು ಹೀಂಸಾ ಪ್ರಾಣವ್ಯವರೋಽಪಕಾದೇವ | ೪೭ ||
ಪ್ರತಾಃ ನಾವಸಾ ಯಾಂ ರಾಗಾದಿನಾಂ ವರಪ್ರವ್ಯತ್ತಾಯಾಂ |
ವಿರುಯುತಾಂ ಜಿಃಘೋ ನಾ ವಾ ಧಾವಣಕ್ಕೇ ಧ್ರುವಂ ಹೀಂಸಾ | ೪೮ ||
ಯಂಸಾತ್ಪ ಕಾಷಾಯಃ ಸನ್ ಹಂತಾತ್ಪ ಪ್ರಥಮವಾತ್ಪನಾತ್ಪಾನಂ |
ಪಶಾಜಜ್ಞಾಯೆತ ನ ವಾ ಹೀಂಸಾ ಪ್ರಾಣಂತರಾಜಾಂ ತು | ೪೯ ||

ಪಾಪಿಯನ್ನಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅವರ ಭಾವಪರಿವರ್ತನವು ಕಾರಣವೆಂದೂ ಸ್ತುನ
ಸ್ವರ್ತರೂಪವಾದ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲವೆಂದೂ ಸ್ವಷ್ಟಿವಾಗುವುದು | ೫೦ ||

ಯೋಗ್ಯವಾದ—ಸದಾಚರಣವ್ಯಜ್ಞ ಸತ್ಯರುಪನಿಗೆ ರಾಗದ್ವೈಷ
ವೋಕಾದಿಭಾವಗಳ ಪ್ರಾದುಭಾರವವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಣಫಾತ ಮಾತ್ರದ್ವಿದೆ
ಎಂದೂ ಹೀಂಗೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಣಫಾತವಾದರೂ
ಎಂದೂ ಹೀಂಗೆಯನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವವು | ೫೧ ||

ರಾಗದ್ವೈಷಾದಿವಿಕಾರಭಾವಗಳ ಪರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರತಿರಾದ ಪ್ರಮಾದಾ
ವಸ್ಥಿಯಲ್ಲಿ ಜಿನವು ಸಾಯಲಿ ಅಥವಾ ಸಾಯದಿರಲಿ ಹೀಂಗೆಯನೋ ನಿಶ್ಚಯ
ವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಸಿದುತ್ತದೆ. ಹೀಂಗೆಗೆ ರಾಗದ್ವೈಷಾದಿಭಾವಗಳ ಪ್ರೀರಣೆ
ಯುಂಟಾದಾಗ ಆ ಜೀವವು ಸಾಯದಿದ್ದರೂ ಹೀಂಸಾದೋಷವು ಪ್ರಾಪ್ತಿ
ವಾಗುವುದೆಂದು ಭಾವವು | ೫೨ ||

ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೀಂಗೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಆಗದಿರಲಿ; ನೊತ್ತ
ನೊದಲು ಅತ್ಯನು ರಾಗದ್ವೈಷಾದಿಕಷಾಯಭಾವಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ತನ್ನಿಂದ
ತನ್ನನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲುತ್ತಾನೆ. ಉದಾಹರಣೆ—ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಕರ್ತೃ
ಮನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ವಿನಂತನ್ನು ಬೇರಿಸಿ
ಕೊಟ್ಟಿನೆಂದೂ ಅದು ಅತನ ಹೊಟ್ಟಿನೋವಿಗೆ ಚೈಷಧವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತೆಂದೂ
ಒಬ್ಬ ಪ್ರೇರ್ಯನು ರೋಗಿಗೆ ಸದುದ್ವೀತದಿಂದ ಶಸ್ತ್ರಾಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ
ನೆಂದೂ ಅದರಿಂದ ರೋಗಿಯು ಆಕಸ್ಯಾತ್ ಸತ್ಯನೆಂದೂ ತಿಳಿಯೋಣ. ಇಲ್ಲಿ
ತತ್ಪರಿನ ಮರಣವಾಗದಿದ್ದರೂ ಅವನಿಗೆ ವಿಷಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದನು

ಹಿಂಸಾಯೋವನವಿರವುಣಂ ಹಿಂಸಾಪರಿಣವನನುಷಿ ಭವತಿ ಹಿಂಸಾ |
ತಸ್ಮಾತ್ತಮವತ್ತಂತೋಗೇ ಪ್ರಾಣವೈಪರೋಪಣಂ ನಿತ್ಯಂ || ೪೮ ||
ಸೂಕ್ತಾಪ್ತಿ ನ ಖಲು ಹಿಂಸಾ ಪರವಸ್ತನಿಬಂಧನಾ ಭವತಿ ಪುಂಜಃ |
ಹಿಂಸಾಯೆತನಿಸಿವೃತ್ತಿಃ ಪರಿಣಾಮವಿಶಂಧಂತೇ ತದಪಿ

ಕಾರ್ಯಾ || ೪೯ ||

ನಿತ್ಯಯನುಬುಧ್ಯಮಾನೋ ಯೋ ನಿತ್ಯಯತಸ್ತನೇವ ಸಂಕ್ರಯತೇ |
ನಾಶಯಂತಿ ಕರಣಾಕರಣಂ ಸ ಬಂಧಿಕರಣಾಲಸೋ ಚಾಲಃ || ೫೦ ||

ನಿಗೆ ಹಿಂಸಾದೋಽವವುಂಬಾಗುವುದು. ನೈದ್ಯನ ಶಸ್ತ್ರಚಕ್ರತ್ವಿಯಿಂದ ರೋಗಿಯ
ಮರಣವಾದರೂ ಸೈದ್ಯನಿಗೆ ಹಿಂಸಾದೋಽವವುಂಬಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವ
ರವರ ಭಾವವು ಕಾರಣವಲ್ಲದೆ ಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು
|| ೫೧ ||

ಹಿಂಸೆಯಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದದಿರುವುದೂ ಹಿಂಸೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ;
ಹಿಂಸೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಸುವುದೂ ಹಿಂಸೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ರಾಗ
ದ್ವೇಷಾದಿಪ್ರಮಾದಯಾತ್ಮನಾಗಿರುವವನ ಮನೋವಾಕ್ಷಯವ್ಯಾಪಾರರೂಪ
ವಾದ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಾಣಾತನಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಮಾತ್ಮೋಗ
ವಿಷ್ಣರೇ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಆದರ ತಾಂಗಭಾವವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ
ಹಿಂಸಾದೋಽವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದೆಂದು ಭಾವವು || ೫೨ ||

ಆತ್ಮನಿಗೆ ಘನಧಾನಾಭಿ ಪರವಸ್ತಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ವಾದ
ಹಿಂಸೆಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಆತ್ಮಪರಿಣಾಮಶಂಕಿಂಧಿಗೋಸ್ಕರ ಹಿಂಸೆಗೆ
ಸಾಫನವಾಗಿರುವ ಘನಧಾನ್ಯ ಪಸ್ತ್ರವಾಹನಾದಿ ಪರವಸ್ತಃ-ಪರಿಗ್ರಹಗಳ ತಾಂಗ
ವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂಸಾದೋಽವಕ್ಕೆ ರಾಗಾದಿವಿಕಾರಭಾವಗಳು ಕಾರಣ
ಗಳಲ್ಲದೆ ಆ ಪರವಸ್ತಗಳಲ್ಲವಾದರೂ ಆ ಪಸ್ತ್ರಗಳು ಹಿಂಸೆಗೆ ಬಾಹ್ಯನಿರೀತ
ಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ತಾಂಗವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಭಾವವು || ೫೩ ||

ಯಾವನು ನಿತ್ಯಯನಯಸ್ತರಾಪನನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವವನಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರ
ನಯಾಪನ್ನೇ ನಿತ್ಯಯರಾಪದಿಂದ ಆತ್ಮಯಸ್ತಾನೋ ಆ ಮೂಲಿನು

ಅವಿಧಾಯಾಪಿ ಹಿಂಸಾಧಾರಣನಂ ಭವತ್ಯೇಕಃ |
ಕೃತ್ವಾಪ್ಯಪರೋ ಹಿಂಸಾಧಾರಣನಂ ನ ಸ್ಯಾತ್ || ೫೧ ||
ಎಕಸ್ಯಾಲಭ್ಯ ಹಿಂಸಾ ದದಾತಿ ಕಾಲೇ ಫಲಮನಲ್ಲುಂ |
ಅನ್ಯಸ್ಯ ಮಾಹಾಹಿಂಸಾ ಸ್ವಲ್ಪಫಲಾ ಭವತಿ ಪರಿಪಾಕೇ || ೫೨ ||
ಎಕಸ್ಯ ಸ್ವೇವ ತೀವ್ರಂ ದಿತತಿ ಫಲಂ ಸ್ವೇವ ಮಂದಮನಸ್ಯಸ್ಯ |
ವ್ರಜಕಿ ಸಹಕಾರಿಸೋರಿಸಿ ಹಿಂಸಾ ವೈಜಿತ್ಯರ್ವಮತ್ರಫಲಕಾಲೇ || ೫೩ ||

ಜಾಹ್ಯಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಲಸ್ಯವ್ಯಾಪಿನಾಗಿ ಆದನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಿತ್ಯಯ
ನಯಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯಿದಿರುವ ಮೂಲಿನು ವ್ಯವಹಾರವನ್ನೇ ನಿತ್ಯಯ
ವನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಆ ವ್ಯವಹಾರರೂಪವಾದ ಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಾ
ಸೆಂದೂ ನಿತ್ಯಯರೂಪವಾದ ಅಂತರಂಗಪರಿಣಾಮವದ ಶಂಧಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರರೂಪ
ವಾದ ಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯೆಯ ಶಂಧಿಯು ನಿನಿತ್ರಕಾರಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವ್ಯವ
ಹಾರವೂ ನಿತ್ಯಯವೂ ಆವಶ್ಯಕವೆಂದೂ ಭಾವವು || ೫೪ ||

ಒಬ್ಬ ಮನಸ್ಯನು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಆದರ ಫಲಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರ
ನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಆದರ ಫಲಕ್ಕೆ
ಪಾತ್ರನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯವನ ಭಾವವು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡ
ಬೇಕಿದಿರುವುದರಿಂದ ಅವನು ಹಿಂಸಾಫಲಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆಂದೂ ಏರಡನೆ
ಯವನ ಭಾವವು ಹಾಗಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಅವನು ಹಿಂಸಾಫಲಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗು
ವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಭಾವವು || ೫೫ ||

ಒಬ್ಬ ಮನಸ್ಯನಿಗೆ ಅಲ್ಪವಾದ ಹಿಂಸೆಯು ಆದರ ಫಲೋದಯಕಾಲ
ದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅಧಿಕಹಿಂಸೆಯು ಆದರ
ಫಲೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆ
ಯವನ ಹಿಂಸಾಭಾವವು ತೀವ್ರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತದನುಗುಣವಾದ ಫಲ
ಪುಂಬಾಗುವುದೆಂದೂ ಏರಡನೆಯವನ ಹಿಂಸಾಭಾವವು ಮಂದವಾಗಿರುವುದರಿಂದ
ತದನುಗುಣವಾದ ಫಲಪುಂಬಾಗುವುದೆಂದೂ ಭಾವವು || ೫೬ ||

ಇಬ್ಬರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಮಾಡುವ ಹಿಂಸೆಯು ಫಲೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ
ವಿಚಿತ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ—ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಅಬೇ ಹಿಂಸೆಯು

ಪ್ರಾಗೇನ ಫಲತಿ ಹಿಂಸಾ ಕ್ರಿಯೆನೂಣಾ ಫಲತಿ ಫಲತಿ ಇ ಕೃತಾಸಿ ।
ಅರಭ್ಯ ಕರ್ತುವನ್ಕೃತಾಸಿ ಫಲತಿ ಹಿಂಸಾನುಭಾವೇನ ॥ ೫೬ ॥
ವಿಕ್ಷ ಕರೋತಿ ಹಿಂಸಾಂ ಭವಂತಿ ಫಲಭಾಗಿಸೋ ಬಹವಃ ।
ಬಹಸ್ಯೋ ವಿದಧತಿ ಹಿಂಸಾಂ ಹಿಂಸಾಫಲಭುಂಗ್ರವತ್ಯೇಕಃ ॥ ೫೭ ॥
ಕ್ರಸ್ಯಾಷಿ ದಿಶತಿ ಹಿಂಸಾ ಹಿಂಸಾಫಲಮೇಕನೇನ ಫಲಕಾಲೀ ।
ಅನ್ಸ್ಯ ಸ್ವೇನ ಹಿಂಸಾ ನಿತಕ್ರಿಹಿಂಸಾಫಲಂ ವಿಪುಲಂ ॥ ೫೮ ॥

ತೀವ್ರಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅದೇ ಹಿಂಸೆಯು ಮಂದ
ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅವರ ತೀವ್ರ ಮಂದಹಿಂಸಾಭಾವಗಳು ತೀವ್ರ ಮಂದ
ಫಲಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಕ್ಕಿಂದಭಿವಾರ್ಯವು ॥ ೫೯ ॥

ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ನೋಡಲೇ ಅದು ಫಲವನ್ನು ಕೊಡು
ವುದೂ ಉಂಟು; ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡು
ವುದೂ ಉಂಟು; ನೋಡಲು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಿಂಸೆಯು ಈಗ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡು
ವುದೂ ಉಂಟು; ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪಾರ್ವತಿಭಿನಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡ
ದಿದ್ದರೂ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದೂ ಉಂಟು. ಆದುದರಿಂದ ಹಿಂಸೆಯು ಕಣಾಯ
ಭಾವವನ್ನನುಸಂಸಿ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ ॥ ೬೦ ॥

ಒಬ್ಬನು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹಲವರು ಅದರ ಫಲಭಾಗಿ
ಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹಲವರು ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬನು ಆ ಹಿಂಸೆಯ ಫಲ
ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಒಬ್ಬನು ಮಾಡಿದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವ
ಹಲವರು ಅದರ ಫಲಭಾಗಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆಂದೂ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಹಲವರು
ಒಬ್ಬನಿಗೆಂಬ್ಬರ ಮಾಡಿದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವ ಅವನೊಬ್ಬನು
ಆ ಹಿಂಸಾಫಲಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾನೆಂದೂ ಭಾವವು ॥ ೬೧ ॥

ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹಿಂಸೆಯು ಫಲೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಹಿಂಸೆಯ ಫಲವನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅದೇ ಹಿಂಸೆಯು
ಅಧಿಕವಾದ ಅಹಿಂಸಾ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕಣಾಯಭಾವದಿಂದ ಹಿಂಸಿನು
ವನಿಗೆ ಹಿಂಸಾದೋನವುಂಟಾಗುವುದೆಂದೂ ಅದೇ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ನೋಡಿ

ಹಿಂಸಾಫಲವುಪರಸ್ಯ ತು ದದಾತ್ಯಹಿಂಸಾ ತು ಪರಿಸಾನೇ ॥
ಇತರಸ್ಯ ಪ್ರನೇಹಿಂಸಾ ದಿತತ್ಯಹಿಂಸಾಫಲಂ ನಾಸ್ಯತ್ ॥ ೫೯ ॥
ಇತಿ ವಿವಿಧಭಂಗವಹನೇ ಸುದುಸ್ತರೇ ಮಾರ್ಗವಾಧದ್ವಿಷ್ಯಾನಾಂ ।
ಗುರಸ್ಯೋ ಭವಂತಿ ಶರಣ ಪ್ರಬುಧ್ವನಯಂಕ್ರಸಂಚಾರಾಃ ॥ ೬೦ ॥
ಅತ್ಯಂತನಿತಿತಥಾರಂ ದುರಾಸದಂ ಜಿನವರಸ್ಯ ಸರ್ಯಂಕ್ರಂ ।
ಖಂಟಿಯತಿ ಧಾರ್ಯವಾಣಂ ಮಾರ್ಗಾನಂ ರುಂಟಿ
ದುರೀದಗಾಧಾನಾಂ ॥ ೬೧ ॥

ಮರುಗುವ ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅಧಿಕವಾದ ಅಹಿಂಸಾಫಲವುಂಟಾಗುವುದೆಂದೂ
ಭಾವವು ॥ ೬೨ ॥

ಬೇರೆಯವನಿಗಾದರೋ ಅಹಿಂಸೆಯು ಫಲೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂಸಾ
ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹಿಂಸೆಯು ಅಹಿಂಸಾ ಫಲವನ್ನೇ
ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಬಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಹಿಂಸಿನಿಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪರಯತ್ವಿಸು
ತ್ವಾನೆಂದೂ ಆಕಸ್ತಾತ್ ಹಿಂಸೆಯಾಗದೆ—ಅಹಿಂಸೆಯಾದರೂ ಫಲಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಅದು ಹಿಂಸಾಫಲವನ್ನೇ ಕೊಡುವುದೆಂದೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡ
ಬಾರದೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವುಂಟಾನಾದರೂ ಆಕಸ್ತಾತ್ ಹಿಂಸೆಯಾದರೂ ಅದು ಫಲ
ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸಾಫಲವನ್ನೇ ಕೊಡುವುದೆಂದೂ ಭಾವವು ॥ ೬೩ ॥

ಈ ರಿತಿಯಾಗಿ ಬಹುಕಳಿನವೂ ನಾನಾಪ್ರಕಾರವೂ ಆದ ಪ್ರಭೀದೆಗಳುಳು
ಸಿದ್ಧಾಂತವನೆಂದಲ್ಲಿ ದಾರಿಗಾಣದವರಿಗೆ ಸರ್ಯಗಳೆಂಬ ಚಕ್ರಗಳ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು
ತಿಳಿದಿರುವ ಗುರುಗಳು ಶರಣ-ರಕ್ಷಕರಾಗುತ್ತಾರೆ ॥ ೬೪ ॥

ಜನೇಶ್ವರನ ಬಲು ಹರಿತವಾದ ಧಾರೀಯುಳುದೂ ದುಸ್ವಾಧ್ಯವೂ ಆದ
ಸರ್ಯವೆಂಬ ಚಕ್ರವು ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿ ಆಜ್ಞಾನಿ ಪ್ರಾರುಷರ ಮನ್ಸು ಕವನ್ನು
ಶಿಫ್ರವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಬಹುನೂಕ್ಷಾದ ಸರ್ಯದ ಮನುಷ್ಯವನ್ನು
ತಿಳಿಯಲಾರದ ಮೂರುರು ಆದನ್ನು ಕ್ರಮಾತಪ್ಪ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಕಾಸ್ಯ
ಕ್ಷೇಡಾಗುತ್ತಾರೆದು ಭಾವವು ॥ ೬೫ ॥

ಅವಬಿಂಧ್ಯ ಹಿಂಸ್ಯಹಿಂಸಕಹಿಂಸಾಹಿಂಸಾಭಲಾನಿ ತತ್ತ್ವೇನ |
ನಿಶ್ಚಯಮವಗೂದನೂನೈಃ ನಿಜಕಕ್ಷಾತ್ಯಜ್ಯತಾಂ ಹಿಂಸಾ || ೪೦ ||
ಮಂದ್ಯಂ ಮಾಂಸಂ ಕ್ಷಾಂಡರ ಹಂಚೋದಂಬರಫಲಾನಿ ಯತ್ನೇನ |
ಹಿಂಸಾವ್ಯಪರತಿಕಾಮ್ಯನೋಕ್ತವಾನಿ ಪ್ರಥಮನೇನ || ೪೧ ||
ಮಂದ್ಯಂ ಮೋಹಯತಿ ಮನೋ ಮೋಹಿತಜತ್ತಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸರತಿ ಧಮುಂ |
ನಿಸ್ತೃತಧಮಾರ್ಜಿನೋ ಹಿಂಸಾನುವಿತಂಕಮಾಜರತಿ || ೪೨ ||
ರಂಜಾನಾಂಚ ಬಹೂನಾಂ ಜಿನಾನಾಂ ಯೋನಿರಿಷ್ಯತೇ ಮಂದ್ಯಂ |
ಮಂದ್ಯಂ ಭೂಜತಾಂ ಶೇಷಾಂ ಹಿಂಸಾ ಸಂಜಾಯತೇಽವರ್ತಂ || ೪೩ ||

ಯಾವಾಗಲೂ ಕರ್ಮದ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯುಕ್ತ
ರಾಗಿರುವವರು ಹಿಂಸಿಸಲ್ಪದುನ ಸ್ವಪರದ್ಯವೃಣಭಾವವಾಣಿಗಳನ್ನೂ
ಹಿಂಸಿಸುವ ಜೀವದ ಲಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಹಿಂಸಾಕ್ರಿಯೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ
ಹಿಂಸಿಯ ಫಲವನ್ನೂ ಯಾರ್ಥಾರ್ಥಸ್ವರೂಪದಿಂದ ತಿಳಿದು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗನು
ಸಾರವಾಗಿ ಹಿಂಸಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು || ೪೦ ||

ಹಿಂಸಿಯಿಂದ ಸಿವೃತ್ಯಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರು
ಮೊತ್ತಮೊದಲೇ ಹೆಂಡವನ್ನೂ ಮಾಂಸವನ್ನೂ ಜೀಸುತ್ತವನ್ನೂ ಅಕ್ತಿ ಆಲ
ಆರಳ ಗೋಳಿ ಬಸರಿಗೋಳಿಂಬ ಹಂಚೋದುಂಬರ ಫಲಗಳನ್ನೂ ಯತ್ನಿದಿಂ
ಬಿಡಬೇಕು || ೪೧ ||

ಹೆಂಡವು ಸುನಸಸ್ಯನ್ನು ಮಂಕುಮಾಡುತ್ತದೆ; ಮಂಕಾದ ಮನಸಸ್ಯಭಾವ
ಮನಾದರೋ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹರಿಯುತ್ತಾನೆ; ಧರ್ಮವನ್ನು ಮರಿತ ಜೀವನು
ಸಂಕೋಚಿಲ್ಲದೆ ಹಿಂಸಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹಿಗೆ ಹಿಂಸಿಗೆ ಮಾಲ
ಕಾರಣವಾದ ಹೆಂಡ ಮೊದಲಾದ ಮಾದಕವಸ್ತುವನ್ನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು
ತ್ಯಜಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಾವವು || ೪೨ ||

ಮತ್ತು ಹೆಂಡವು ಅದರ ರಸದಿಂದುಂಟಾಗುವ ಅನೇಕ ಜೀವಗಳಿಗೆ
ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಾನವೇಂದು ಪರಿಗಳಿತವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಹೆಂಡವನ್ನು ಸೇವಿಸುವವ
ರಿಗೆ ಅಪರ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂಸಾದೋಽವಂಟಾಗುವುದು || ೪೩ ||

ಅಂತಿಮಾನಭಯಿಜುಗುಪ್ರಾಯಾಸ್ಯರತಿಶೋಕಾಮುಕೋಪಾದ್ಯಾ |
ಹಿಂಸಾಯೋ ಹಯಾರ್ಥಯೋ ಸನೇರೇಃಸಿ ಚ ಸರಕಸನ್ನಿಹಿತಾಃ || ೪೪ ||
ಸಿನಾಪ್ರಾಣಿಖಾತಾಸಾಂಸಹ್ಯೋಪ್ತಿರಿಷ್ಯತೇ ಯಂಸಾತ್ |
ಮಾಂಸಂ ಭಜತಸ್ತಸಾತ್ಪ್ರಸರಣಿನಾರಿತಾ ಹಿಂಸಾ || ೪೫ ||
ಯಂದಷಿ ಕಲ ಭವತಿ ಮಾಂಸಂ ಸ್ವಯಂಹೇನ ಮೃತಸ್ಯ ಮಹಿಷ
ವರಷಭಾದೇಃ |
ತತ್ಪ್ರಾಪಿ ಭವತಿ ಹಿಂಸಾ ತದಾರ್ಥತಿಷಿಗೋತನಿಮರ್ಥನಾತ್ || ೪೬ ||
ಅಮಾಸ್ಯಾಃ ಪಕ್ಷಾಸ್ಯಾಃ ವಿಪಚ್ಯವೊನಾಸು ಮಾಂಸವೇತ್ತಿಷಂ |
ಸಾತತ್ಯೇನೋಽಷ್ಟದಸ್ತಜ್ಞಾತೀನಾಂ ನಿಗೋತಾನಾಂ || ೪೭ ||

ಮತ್ತು ಅಭಿಮಾನ (ಗರ್ವ), ಭಯಜಂಗಸ್ಯಾ (ಗಾಳಿ) ಹಾಸ್ಯ,
ಆರತಿ, ಶೋಕ, ಶಾಮ, ಕೊಂಡ ಮೊದಲಾದುವೆಲ್ಲವೂ ಹಿಂಸಿಯ ಶಯಾರ್ಥ
ಗಳೂ ಮಂದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಾಪವಾಗಿರುವವು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಭಿಮಾನಾದಿಭಾವ
ಗಳು ಮಂದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಾನಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆಂದು ಭಾವವು || ೪೮ ||

ಪ್ರಾಣಫಾಂತವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಂಸದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಮಾಂಸ
ವನ್ನು ಸೇವಿಸುವವನಿಗೆ ನಿವಾರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿದ ಹಿಂಸಾದೋಽವು ಹರಿಯ
ತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಕನಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಹಿಂಸಾದೋಽವು ಪಸರಿಸುತ್ತದೆಂದು
ಭಾವವು || ೪೯ ||

ತಾನಾಗಿಯೇ ಮೃತವಾದ ಕೋಣ ಎತ್ತು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಣಿಯ
ಮಾಂಸದಲ್ಲಿಯೂ, ಅದನ್ನು ಅಶ್ರಯಿಸಿರುವ ನಿಗೋತ (ಸಮಂಘಭಾನ್-
ಸೋಕ್ಷ್ಯಾ) ಜೀವಗಳ ಫಾತವಾಗುವದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಭಸ್ತಿಸಿದರೂ ಹಿಂಸಾ
ದೋಽವುಂಟಾಗುವುದು || ೫೦ ||

ಹಸಿದಾದ ಮಾಂಸದ ಮುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಂದಿರುವ ಮಾಂಸದ
ಮುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಯುತ್ತಿರುವ ಮಾಂಸದ ಮುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆ
ಮಾಂಸದ ಜಾತಿಯ (ಬಣ್ಣದ) ನಿಗೋತಜೀವನಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಯಾವಾ
ಗಲೂ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು || ೫೧ ||

ಆಮೂಳ ನಾ ಹಕ್ಕಾಗ್ಯಾ ನಾ ಖಾದತಿ ಯಃ ಸ್ವರ್ಪತತಿ ನಾ ಪಿಶಿತಪೇತೀತಿ ೧೦ |
 ಸ ನಿಹಂತಿ ಸತತನಿಚಿಡಂ ಸಿಂಡಂ ಬಹುಜೀವಕೋಟೀನಾಂ || ೫ ||
 ಮಧು ತಕಲನುಪಿ ಪತ್ರಯೋ ಮಧುಕರಹಿಂಸಾತ್ತ್ವಕಂ ಭವತಿ
 ಲೋಕೇ ||
 ಭಜತಿ ಮಧು ಮಂಧಿಂಧಿಕೋ ಯಃ ಸ ಭವತಿ
 ೧೦ಸಕೋಽತ್ಯಂತಂ || ೬ ||
 ಸ್ವಯಂಪೇವ ವಿಗಲಿತಂ ಯೋ ಗೃಹ್ಯಾಯಾದ್ವಾ ಭಲೇನ
 ಮದುಗೋಽಳಾತ್ |

ತತ್ವಾಪಿ ಭವತಿ ಹಿಂಸಾ ತದಾಶ್ರಯಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಘಾತಾತ್ | ೨೦ ||
ಮಧು ಮಧ್ಯಂ ನವನೀತಂ ಪಿತಿತಂ ಜ ಮಹಾವಿಕೃತಯೆಸ್ತಾಃ |
ಮಲ್ಲಿತ್ತಂತೇ ನ ಪ್ರತಿಸಾ ತದಾಜಾರ ಜಂಕವಸ್ತುತ್ | ೨೦ ||

ಹಸಿದಾದ ಮಾಂಸದ ಮುದ್ದೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಬೆಂದಿರುವ ಮಾಂಸದ ಮುದ್ದೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಭ್ರಾಹ್ಮನುವನ್ನು ಅಥವಾ ಮಾಟ್ಲೆನವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಗುಂಪಾಗಿ ಸೇರಿರುವ ಅನೇಕ ಕೊಟ್ಟಿ ಜೀವಗಳ ರಾಂತಿಯನ್ನು ಫಾತಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅನೇಕ ಕೊಟ್ಟಿ ಜೀವಹಿಂಸೆಯ ದೋಷಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆಂದು ಬಾವನು || ೪ ||

ಆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚೂರು ಜೇನುತ್ಪಣ್ಣ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಜೇನಿನ ನೊಣಗಳ ಹಿಂಸಾರೂಪವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೂರಿಬಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ಜೇನುತ್ಪಣ್ಣನನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನು ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂಸಕನಾಗುತ್ತಾನೆ || ೬ ||

జేనిన హొట్టినింద (గూడినింద) కవటిదిందలాగలి తానాగి సోరిరువ జేనుతుప్పనన్నాగలి గ్రైక్రిసిదయా ఆ జేనుతుప్పదల్లియో అదన్న ఆశ్రూయిసియవ ప్రాణేగళ వధియాగువుదింద ఓంసియాగు వుదు || ६० ||

బేసుతుప్ప, చెండ, బెస్టీ, మాంస ఈ నాల్గు పదాభ్యాగళల్లి ఆయా జాతియ పర్మాన్చల్ జీవగళరుపుదరింద నువ్వానికారపుల్ ఆ

ଠିଲୋକିରୁଦୁଳବରତ୍ୟାଗ୍ରମ୍ ହୁଏନ୍ଦ୍ରଗୀର୍ଵାଧପିଷ୍ଟଲଫଳାନି ।
 ଶ୍ରୀନାଥେଜାନାଳାଂ ତସାତ୍ରୀକାଳାଂ ତଦ୍ବ୍ୟକ୍ଷେଣେ ୧୦ସା ॥ ୨୭ ॥
 ଯାନି ତୁ ପ୍ରମାଣିତେଇଁବୁ କାହିଁଜିନ୍ଦ୍ରନୁତ୍ରସାନି ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟାଣି ।
 ଭଜକେଶ୍ଵରୀନ୍ଦ୍ରପି ୧୦ସା ନିତିଷ୍ଟରାଗାଦିରୋପା ସାହୁତ୍ ॥ ୨୮ ॥
 ଅଭ୍ୟାସନିଷ୍ଠଦୁନ୍ତରଦୁରିକାଳୀକାଳୀନ୍ଦ୍ରମାନି ପରିଚୟ ।
 ଜିନ୍ଦମନ୍ଦେଶନାଳୀ ଭବନ୍ତି ପାତାଳି ତାଦୁରିଯିଃ ॥ ୨୯ ॥

పదాధగెళన్న ప్రతియు భ్రస్తిస్తవుడిల్ల. మహాదోషయుక్త వాగిరువ
ఆ నాల్న పదాధగెళన్న ప్రతియు సేవిసబారదెందు భావమ్ || 20 ||

నరపు నిధనాద ఆక్తియు హణ్ణుగళూ బసెరు ఆల ఆరళ ఈ హణ్ణు గళూ ద్విందియు, త్రిందియు, చతురందియు, పంచేందియు—త్రస జీవగళగే ఖప్పతి సాఫగళాగిరువుదరింద ఆ హణ్ణుగళన్ను భక్తిసిదరి ఆ త్రసజీవిగళ హింసియాగువుదు. ఆదుదరింద ఆ హణ్ణుగళన్ను తిన్నబార చేందు భావపు || ३. ||

మత్తు యాన హంచోదుంబర ఫలగళు ఒడిదువు యోగ్య
కాలదల్లి త్రసజీవరహితగళూ ఆగువుచూ అంతహ హల్లుగళన్నా భస్మి
సువ వంసుష్టులిగి వితిష్టరాగాదిరుపవాద హింసేయు ఆగువుదు. ఆ
ఫలగళల్లి విలేషవాద అనురాగనిరువుదరింద భావహింసేయాగువుదెందు
భావవు || 22 ||

ଅନ୍ତର୍ଗତରେ ଦୁଃଖରେ ପାପକ୍ଷୀ ସାନ୍ତୋଦିଶରେ ଆଦି ମନ୍ଦିର ମନ୍ଦିର
ମାଂଦ ପଂଚୋଦୁଂବର ଫଳ ଏ ଏଠିମୁ ପଦାଧିଗଳଙ୍କୁ ପରିତ୍ୟଜିଣି
କୁହାଦ ପାଦ ବୁଦ୍ଧି ଯୁଝନରୁ ଜିନିଧନରୁ ଲୁପତ୍ତିକୁ ପାତ୍ରରାଗତାରେ
|| ୧୩ ||

ಧರ್ಮಮಹಿಂಸಾರೂಪಂ ಸಂಶ್ಲೋಂತೋಽಂಧಿ ಯೇ ಹರಿತ್ಯಕ್ತುಂ |
ಸಾಫರಹಿಂಸಾಮಾಧಾಸ್ತಿ ಸಹಿಂಸಾಂ ತೇಽಪಿ ಮುಂಜಂತು || ೨೪ ||
ಕೃತಕಾರಿತಾನುಮನಸ್ಸೆಪಾರ್ಕಾಯಂಮನೆಂಭಿರಷ್ಯತೇ ನವಥಾ |
ಜಿತ್ಪರ್ಗಿಕ್ತಿ ನಿವೃತ್ತಿವಿಚಿತ್ರರೂಪಾಪವಾದಿಕ್ತೇ ತ್ಯೇಷಾ || ೨೫ ||
ಸೈತ್ರೀಕ್ರಿಕೇಂದ್ರಿಯಘಾತಾದ್ಗಾಹಿಣಾಂ ಸಂಹನ್ಸೈತೋಗ್ರಿ |
ವಿಷಯಾಣಾಂ |
ತೇಽಸಾಫರನಾರಣಿರಮಾಣಮಾಸಿ ಭವತಿ ಕರಣೀಯುಂ || ೨೬ ||

ಯಾರು ಅಹಿಂಸಾರೂಪವಾದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿವನ
ರಾದರೂ ಶೃಂಖಿವಿಕಾಯಿಕ, ಉಪಕಾರೀಯಿಕ, ವಾಯುಕಾರೀಯಿಕ,
ವನಸ್ಪತಿಕಾರೀಯಿಕಗಳಿಂಬ ಸಾಫರಪರ್ವತೇಂದ್ರಿಯಜೀವಗಳ ಸಂಕಲ್ಪ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು
ಸಂಭ್ರಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರು ದ್ವೀಂದ್ರಿಯ,
ತ್ರೀಂದ್ರಿಯ, ಉತ್ತರಿಂದ್ರಿಯ, ಸಂಚೀಂದ್ರಿಯಗಳಿಂಬ ಶ್ರಸಜ್ಜಿವಿಗಳ ಸಂಕಲ್ಪ
ಹಿಂಸೆಯನ್ನಾದರೂ ಬಿಡಲಿ || ೨೭ ||

ಉತ್ಪಾಗರೂಪವಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಿಂಸಾತ್ಮಾಗ್ರವು ವಾಕ್ಯತ್, ವಾಕ್ಯಾರಿತ್,
ವಾಗಸುಮನನೆ, ಕಾಯಕೃತ್, ಕಾಯಕಾರಿತ್, ಕಾಯಾನುಮನನೆ, ಮನಸ್ಕತ್,
ಮನಸಃಕಾರಿತ್, ಮನಸೋನುಮನನೆ ಭೀದಗಳಿಂದ ಒಂಬತ್ತು ವಿಧವಾಗಿ ಪರಿಗಳಿತ
ವಾಗಿದೆ. ಅಪವಾದರೂಪವಾದ ವಿಶೇಷಹಿಂಸಾತ್ಮಾಗ್ರವಾದರೋ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರ
ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೃತಕಾರಿತಾನುಮನನೆಗಳಿಂದರೆ ನೂಡುವುದು ಮಾಡಿಸುವುದು
ಅಸುಮತಿಸುವುದೆಂದರ್ಥವು || ೨೮ ||

ತಮಗೆ ದೊರಕಿರುವ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಇಂದ್ರಿಯವಿನಯಗಳನ್ನು ಸೇವಿ
ಸುವ ಗೃಹಣಿ-ಶಾನರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದ ಏಕೇಂದ್ರಿಯಜೀವಹಿಂಸೆಗಿಂತ ನಿಕ್ಷಿದ
ಸಾಫರಪರ್ವತೇಂದ್ರಿಯಜೀವಗಳ ಹಿಂಸಾತ್ಮಾಗ್ರವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡತಕ್ಕುದಾಗಿದೆ.
ಗೃಹಣಿ-ಶಾನರು ಅನಿವಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಏಕೇಂದ್ರಿಯಜೀವಗಳ
ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂಸೆಯನ್ನಲ್ಲದೆ ನೀಕ್ಕ ಏಕೇಂದ್ರಿಯ ಜೀವಗಳ ಹಿಂಸೆಯನ್ನಾದರೂ
ಬಿಡಬೇಕಿಂದು ಭಾವವು || ೨೯ ||

ಅನ್ಯತತ್ವದೇತುಭೂತಂ ಪರಮಾಂಸಾರಸಾಂರುಂನಂ ಲಜಾಂ |
ಅವಲೋಕ್ಯ ಬಾಲಿಶಾನಾಮನಸಮಂಜಸಮಾಕುಲೈನ್ |
ಭವಿತವ್ಯಂ || ೨೩ ||
ಸಾಕ್ಷೋಽಭಗವದ್ವನೋ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಂ ಹಿಂಸನೇ ನ
ದೋಷೋಽಸ್ತಿ |
ಇತಿ ಧರ್ಮಮಂಗ್ಧಹೃದಯಿನ್ | ಜಾತು ಭೂತಾಪ್ಯ ಶರೀರಿಸೋ ಹಿಂಸಾಃ || ೨೪ ||
ಧರ್ಮೋ ಹಿ ದೇವತಾಭ್ಯಃ ಪ್ರಭವತಿ ತಾಭ್ಯಃ ಪ್ರದೇಯಮಿಹ
ಸಹಂ ||
ಇತಿ ದುರ್ವಿವೇಕಕಲಿತಾಂ ಧಿಷಣಾಂ ನ ಪ್ರಾಪ್ಯ ದೇಹಿಸೋ ಹಿಂಸಾಃ || ೨೫ ||

ಅನ್ಯತತ್ವರೂಪವಾದ ಹೋಕ್ಕೆಕ್ಕೆ ಕಾರಣಭೂತಪ್ರಾಣಶ್ವಸ್ಯನೂ ಆದ
ಅಹಿಂಸಯೆಂಬ ರಸಾಯನವನ್ನು ಪಡೆದೂ ಅಂಗತವಾಗಿ ಆಚಿಂಸುವ ಆಜ್ಞಾನಿ
ಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರಾಜ್ಞರು ನುಸಃಬೀದನನ್ನು ಹೊಂದಬಾರದು || ೨೬ ||

“ನುಹಾತ್ಮಪುಷ್ಟ (ಉತ್ಪಾದ್ವಾಗಿ) ಧರ್ಮವು ಬಹುಕೊಷ್ಟು ವಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮಸ
ಸಿನಿತ್ತವಾಗಿ ಹಿಂಸಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ದೇಹಿಸವಿಲ್ಲ” ಹೀಗೆಂದು ಧರ್ಮವಿಷಯದಲ್ಲಿ
ಮೂಢವಾದ ಹೃದಯವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಎಂದೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಬಾರದು.
ಯಿತ್ತಾಗಿರುವುದು ಧರ್ಮಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಜೀವಹಿಂಸೆ
ಯಾದರೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಿಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅಂತಹ
ಸಂಭರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹಿಂಸಾದೋಷ ಪುಂಭಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಸ್ವಲ್ಪ
ದೋಷವುಂಬಾದರೂ ಅದು ಬಹುಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಸೀಯವಲ್ಲವೆಂದೂ
ತಿಳಿಯಬೇಕು || ೨೭ ||

“ಸಿಜವಾಗಿರೂ ಧರ್ಮವು ದೇವತಿಗಳಿಂದುಂಟಾಗುವುದು. ಈ ಲೋಕ
ದಲ್ಲಿ ಆ ದೇವತಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕೊಡತಕ್ಕುದಾಗಿದೆ” ಹೀಗೆಂದು ಅವನೇಕ
ಯಿತ್ತಾದ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಾರದು || ೨೮ ||

ಪೂರ್ವಾನಿಮಿತ್ತಂ ಫೋತೇ ಭಾಗಾದಿನಾಂ ನ ಕೋಟಿ ದೋಷೋಽಹಿ ।
ಇತಿ ಸಂಪ್ರಧಾಯುಂ ಕಾರ್ಯಂ ನಾತಿಥಿಯೀ ಸತ್ಯಾಸಂಜ್ಞ ಪನಂ ॥೮॥
ಬಹುಸತ್ಯಾಫೋತಜಸಿತಾದರಕನಾದ್ವರನೀಕಸತ್ಯಾಫೋತೇತ್ತಂ ।
ಇತ್ಯಾಕಲಯ್ಯ ಕಾರ್ಯಂ ನ ನುಹಾಸತ್ಯಾಸ್ಯಿ ಹಿಂಸನಂ ಜಾತಂ ॥ ೯ ॥
ರಕ್ಷಾ ಭವತಿ ಬಹೂನಾಮೇಕಸೈಪ್ರವಾಸ್ಯಿ ಜೀವಹರಣೀನ ।
ಇತಿ ಮತ್ತಾ ಕರ್ತವ್ಯಂ ನ ಹಿಂಸನಂ ಹಿಂಸ್ರಸತ್ಯಾನಾಂ ॥ ೧೦ ॥

“ಪೂರ್ವಾಯೋಗ್ಯರಾದ ಪ್ರರುಷರಿಗೋಸ್ಮರ ಆದು ಮೊದಲಾದ ವಾತ್ಸ
ಗಳ ಹಿಂಸೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೋಷವೂ ಇಲ್ಲ” ಹೀಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅತಿಥಿಗೋಸ್ಮರ
ವಾತ್ಸಿಂಗೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾರದು ॥ ೧೧ ॥

“ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಪೊಗುವ ಭೋಜನಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು
ವಾತ್ಸಿಯ ಹಿಂಸೆಯಿಂದು ಪೊಗುವ ಭೋಜನವು ಶ್ರೀಷ್ವವಾದುದು” ಹೀಗೆ
ವಿಚಾರವಾಡಿ ಎಂದೂ ದೊಡ್ಡ ದಾದ ಪ್ರಾಣಿಯ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು.
ಚಿಕ್ಕಿಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ದಾದ ಒಂದು ಹಂಚೆದ್ದಿಯ ಪ್ರಾಣಿಯ ಹಿಂಸೆಯಿಂದು ಪೊಗುವ
ಭೋಜನಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ದಾದ ಒಂದು ಹಂಚೆದ್ದಿಯ ಪ್ರಾಣಿಯ ಹಿಂಸೆಯಿಂದು ಪೊಗುವ
ಭೋಜನವು ಮೇಲೆಂದು ತಿಳಿದು ಅದರ ಹಿಂಸೆಯನ್ನೆಂದೂ ಮಾಡ
ಬಾರದೆಂದೂ ಏಕೇಂದ್ರಿಯ ಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹಂಚೆಂದ್ರಿಯ ಪ್ರಾಣಿ
ಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಪ್ರಾಣ ಭಾವಪ್ರಾಣಗಳು ಅಸಂಖ್ಯಾತಗುಣತ್ವಾಗಿರುತ್ತವೆ ನೆಂದೂ
ತದನುಸಂಖಾರಿ ಹಿಂಸಾದೋಷವೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತಗುಣತ್ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ
ದೊಡ್ಡ ದಾದ ಹಂಚೆಂದ್ರಿಯ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಾರದೆಂದು ಭಾವವು ॥ ೧೨ ॥

“ಈ ಒಂದೇ ಪ್ರಾಣಿಯ ಜೀವನನ್ನು ತಿಗೆಯುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿ
ಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ” ಹೀಗೆಂದು ತಿಳಿದು ಘಾತುಕಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು
ಮಾಡಬಾರದು. ಘಾತುಕಪ್ರಾಣಿಯ ಅನೇಕ ದುರುಪಿತಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲು
ವುದರಿಂದ ಆದನ್ನೂ ಹಿಂಸಿಸಿದ ದೋಷಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆಂದೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ
ನಾವು ಅದನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿದ ದೋಷಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆಂದೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ

ಬಹುಸತ್ಯಾಫೋತಿನೋಽನಿಮಾಜೀವಂತ ಉಪಾಜಗಾಯೀಂತಿ
ಗುರುಪಾಪಂ ।
ಇತ್ಯಾನುಕಂಪಾಂ ಕೃತಾತ್ಮ ನ ಹಿಂಸನೀಯಾಃ ಶರೀರಿಷೋಽ
ಹಿಂಸಾರ್ಥಿ ॥ ೧೩ ॥
ಬಹುದುಃಖಾಸಂಜ್ಞ ಪಿತಾಃ ಪ್ರಯೋಂತಿ ತ್ವಚಿರೇಣ ದುಃಖಿಷ್ಟಿತ್ತಿಂ ।
ಇತಿ ನಾಸನಾಕೃಪಾಣೀನೂದಾಯಿ ನ ದುಃಖಿನೋಽಹಿ
ಹಂತವ್ಯಾಃ ॥ ೧೪ ॥

ಕೃಷ್ಣರೇಣ ಸುಖಾವಾಸ್ತಿಭರವಂತಿ ಸುಖಿನೋಽಹತಾಃ ಸುಖಿನ ಏವ ।
ಇತಿ ತರ್ಕಾನುಂದಲಾಗ್ರಃ ಸುಖಿನಾಂ ಫೋತಾಯು ನಾದೇಯಃ ॥ ೧೫ ॥

ಅಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅನುಂತವಾಗಿರುತ್ತವೆಂದೂ ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೊಲ್ಲು
ವಿನಾ ಘಾತುಕಪ್ರಾಣಿಯಾಗುತ್ತಾನೆಂದೂ ಭಾವವು ॥ ೧೬ ॥

“ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು
ಪಾಪವನ್ನು ಉಪಾಜಿಸುತ್ತವೆ” ಹೀಗೆಂದು ಕೃಪೆಮಾಡಿ ಹಿಂಸಕಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು
ಕೊಲ್ಲಬಾರದು. ಆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡ ಪಾಪಕ್ಕೆ ತಾನು ಭಾಗಿಯಾಗು
ತ್ತಾನೆಂದು ಭಾವವು ॥ ೧೭ ॥

“ಅನೇಕ ದುಃಖಾಂದ ಸಿದ್ಧಿತವಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದರೋ ಶೀಫ್ರ
ವಾಗಿ ದುಃಖಿನೋಽಹಿನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ” ಹೀಗೆಂಬ ನಾಸನಾ-ವಿಚಾರ
ರೂಪವಾದ ಬಿಂದುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದುಃಖವದ್ವಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು
ಕೊಲ್ಲಬಾರದು. ತಾನು ನಾಡಿರುವ ಕರ್ಮದ ಫಲವನ್ನು ಉತ್ತರಜನ್ಮದಲ್ಲಿ
ದರೂ ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ತೀರಬೇಕಾದುದರಿಂದಲೂ ಆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವ
ದೋಷಕ್ಕೆ ಹಿಂಸಕನು ನಿಶ್ಚಯಾಗಿ ಪಾತ್ರನಾಗುವುದರಿಂದಲೂ ಅವುಗಳನ್ನು
ಕೊಲ್ಲಬಾರದೆಂದು ಭಾವವು ॥ ೧೮ ॥

“ಸುಖದ ಪ್ರಾಣಿಯು ಬಹು ಕಷ್ಟದಿಂದದಾಗುವುದು. ಸುಖಿಗಳಾಗಿರುವ
ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡರೆ ಅವು ನುಂದೆಯೂ ಸುಖಿಗಳೇ ಆಗುತ್ತವೆ” ಈ ೧೯ತಿ
ಯಾದ ಉಳಿಯೆಂಬ ಬಿಂದುವುಳ್ಳವರು ಸುಖಿಗಳಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಘಾತ

ಉಪಲಭ್ಯ ಸುಗತಿಸಾಧನಕನೂಢಿಸಾರಸ್ಯ ಭೂಯಸೋಽಭ್ರಾಪಾತ್ |
ಸ್ವಗುರೋಃ ಶಿಷ್ಯೇಣ ಶಿರೋ ನ ಕರ್ತಾನಿಎಂಂ ಸುಧಮರ್-
ಮಂಭಿಲಷ್ಟಾ || ೪೨ ||

ಧನೆಲವಸಿಪಾಸಿತಾನಾಂ ನಿನೇಯಾವಿತ್ವಾಸನಾಯ ದರ್ಶಯೆತಂ |
ರ್ಯಾಂಹಿತಿ ಘಟಿಚಟಿಕನೋಽಕ್ಷಂ ಶ್ರದ್ಧೇಯಂ ಸೈವ ಹಾರಪಟಿಕಾನಾಂ || ೪೩ ||

ಪನ್ನ ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ೧೯ತಿಯಾದ ದುರ್ಮರಣಿಂದ ಸುಖವ್ರಾಪ್ತಿ
ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಹಿಂಸಕನು ಹಿಂಸಾದೋಽಷಕ್ತಿ ಪಾತ್ರನಾಗಿಯೇ ತೀರು
ತ್ವಾಸೆಂದೂ ಭಾವವು || ೪೪ ||

ಉತ್ತಮವಾದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಯಸುವ ಶಿಷ್ಯನು ಅಧಿಕವಾದ ಅಭ್ಯಾಸ
ಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಗತಿಗೆ ಸಾಧನವಾಗಿರುವ ಸಮಾಧಿಯ ಸಾರವನ್ನು
ಪಡೆದಿರುವ ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸಬಾರದು. ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ
ರುವ ಗುರುವಿನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸಿದರೆ ಆ ಗುರುವಿಗೆ ಸದ್ಗುತ್ಯಾಗುವು
ದೆಂಬ ಕುರುಡುಸಂಭಿಲೀಯಂದ ಶಿಷ್ಯನು ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸಿ
ಬಾರದೆಂದೂ ಆದಿಂದ ಗುರುವಿಗೆಂದೂ ಸದ್ಗುತ್ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಹಾಗೆ
ಕತ್ತಲಿಸಿದರೆ ಶಿಷ್ಯನು ಮಹಾಖಿಂಸಾದೋಽಷಕ್ತಿ ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ವಾಸೆಂದೂ
ಭಾವವು || ೪೫ ||

ಸ್ವಲ್ಪ ಧನೆದ ಶ್ವಷ್ಟಯುಳ್ಳವರೂ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡು
ವುದಕ್ಕೊಂಡ್ರು ಅದ್ವುತ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವವರೂ ಆದ ಬಾರವಟಿಕೆ
ರೆಂಬ ಮಿಥಾಜಸಾಂಖ್ಯಾಸಿಗಳ, ಶೀಘ್ರವಾರಿ ಮಡಕೆಯ ಗುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ
ಸಮಾನವಾದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ನಂಬಲೇ ಬಾರದು. ಮಡಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ
ಗುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಮಡಕೆಯೆಡಿಕೊಡನೆಯೇ ಹಾರಿಹೋಗಿಸಂತತಿ, ಪ್ರಾಣಿಯು
ಶರೀರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟೊಡನೆಯೇ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತೆಂಬ ಕವಟಿ
ಸಂಖ್ಯಾಸಿಗಳ ಸುಳ್ಳಮಾತನ್ನು ನಂಬಲೇ ಬಾರದೆಂದು ಭಾವವು || ೪೬ ||

ದಷ್ಟಾಃ ಪರಂ ಪುರಸ್ತಾದಕನಾಯ ಕ್ಷಾಮಂಕುತ್ತಿಸಾಯಾಂತಂ |
ನಿಜಸೂಂಸದಾನರಭಸಾದಾಲಭಸಿಂಹೋ ಸ ಚಾತ್ಮಾಸಿ || ೪೭ ||

ಕೋ ನಾನು ವಿಶತಿ ವೋಹಂ ಸಯಾಭಂಗವಿತಾರದಾಸುಪಾಸ್ಯ
ಗುರೂನಾ ||

ವಿದಿತಜಿನಮತರಹಸ್ಯಃ ಶ್ರಯೈಸ್ತಾಹಿಂಸಾ ವಿಶಂಡ್ಯಮತಿಃ || ೪೮ ||

ಯಾದಿವಂ ಪ್ರಮಾದಯೋಗಾದಸದಭಿಧಾನಂ ನಿಧಿಯೇತೇ ಕಮಿಷಿ |
ತದನ್ಯತಮಸಿ ವಿಜ್ಞೇಯಂ ತದ್ವೇದಾಃ ಸಂತಿ ಚತ್ವಾರಿಃ || ೪೯ ||

ಆಹಾರಕ್ಕೊಸ್ತೇಸ್ವರ ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದೂ ಕೃಶವಾದ ಹೊಟ್ಟೆ
ಯುಳ್ಳದೂ ಆದ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಸೋಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮಾಂಸದ
ದಾನದ ಆತುರದಿಂದ ತನ್ನನ್ನೂ ಘಾತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಪರಪ್ರಾಣಿ
ಯನ್ನು ಘಾತಮಾಡಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ತನ್ನನ್ನೂ ಘಾತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅತ್ಯಹಂತ್ಯದೋಷಕ್ತಿ ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ವಾ
ಸೆಂದೂ ಭಾವವು || ೪೯ ||

ನಯಗಳ ಭೇದಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪಣರಾದ ಗುರುಗಳನ್ನು
ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಿ ಜನನಮತದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವ ಯಾವ ಪರಿಶಂಖ್ಯ
ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನು ತಾನೆ ಅಹಿಂಸಾಧನಮವನ್ನು ಅಶ್ರಯಿಸಿದವನಾಗಿ ಭರಮೆ
ಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು? ಭರಮಿಸಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿತ್ವೇಕ್ತಮಿಥಾಜ್ಯಮತಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ
ನಿವೇಕಿಯೂ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಿಡಲಾರನೆಂದು ಭಾವವು || ೫೦ ||

ರಾಗದ್ವೇಷಾದಿಪ್ರಮಾದಕಷಾಯ ಯುಕ್ತವಾದ ಮನೋವಾಕ್ಷಾಯ
ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ಇಲ್ಲದುವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾವುದುಂಟೋ ಆದು
ಅಸತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಆ ಅಸತ್ಯದ ಭೇದಗಳು ದ್ರವ್ಯ ಹೇತು ಕಾಲ
ಭಾವಗಳಿಂದು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿರುತ್ತವೆ || ೫೧ ||

ಸ್ವಾತ್ಮೇತಕಾಲಭಾವೇ ಸದಪಿ.ಹಿ ಯಂಸ್ಯಾಸ್ಯಾಂತಿಧ್ಯಾತೇ ವಸ್ತು ।
ತತ್ತ್ವಧರುವುಸಹ್ಯಂ ಸಾಂಖ್ಯಾಸ್ತಿ ಯಧಾ ದೇವದತ್ತೋತ್ತರು ॥ ೬೨ ॥
ಅಸದಪಿ ಹಿ ವಸ್ತುರೂಪಂ ಯತ್ತ ಪರಾತ್ಮೇತಕಾಲಭಾವೇಸ್ತ್ಯಾ ।
ಉದ್ವಾಸ್ಯತೇ ದ್ವಿತೀಯಂ ತದನ್ಯತವಾಂಜಿನ್ ಯಧಾಸ್ತಿ ಘಟಃ ॥ ೬೩ ॥
ವಸ್ತು ಸದಪಿ ಸ್ವರೂಪಾತ್ಮ ಪರರೂಪೇಜಾಭಿಧೀಯತೇ ಯಂಸ್ಯಾ ।
ಅಸ್ಯಾತ್ಮವಿದಂ ಚ ತೃತೀಯಂ ವಿಜ್ಞಾಯಂ ಗಾರಿತಿ ಯಧಾಶ್ಯಾ ॥ ೬೪ ॥

ಯಾವ ವಚನದಲ್ಲಿ ದ್ವಾಸ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾಲ ಭಾವಗಳಿಂದ ಇರುವ ವಸ್ತುವು
ನಿಸೆಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೋ ಅದು ಮೂದಲನೆಯ ಅಸ್ಯಾವಚನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
ಹೇಗೆಂದರೆ—ಜ್ಞಾನ ದೇವದತ್ತನಿಂಭ. ದೇವದತ್ತನು ಪರದ್ವಾಸ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾಲ
ಭಾವಗಳಿಂದ (ಪರಚಕ್ಷಣ್ಯಾಯಿದ್) ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಅವನು ದೇವದತ್ತವಸ್ತು
ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಅವನಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಮೂಲವನ್ಯಾಸ ದೇವದತ್ತರೂಪದಲ್ಲಿ
ಪರಿಣಮಿಸಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಜೀವದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ (ಸ್ವಚಂಷ್ಯಾಯಿದಲ್ಲಿ)
ಇದ್ದಾನೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಮೂದಲನೆಯ ಅಸ್ಯಾವಚನವಾಗಿ
ರುತ್ತದೆಂದು ಭಾವವು ॥ ೬೫ ॥

ಪರದ್ವಾಸ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾಲ ಭಾವಗಳಿಂದ ವಸ್ತುವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇದೆ
ಯೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಎರಡನೆಯ ಅಸ್ಯಾವಚನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ—
ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಘಟನಿದೆ. ಘಟನಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದು
ಎರಡನೆಯ ಅಸ್ಯಾವಚನವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಭಾವವು ॥ ೬೬ ॥

ವಸ್ತುವು ಸ್ವದ್ವಾಸ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಾದಿ ಸ್ವರೂಪಚತುಷ್ಪಯಾದಿಂದಿದ್ದರೂ ಅದು
ಪರರೂಪಚಕ್ಷಣ್ಯಾಯಿದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವ ವಚನವು ಮೂರನೆಯ ಅಸ್ಯಾ
ವಚನವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ—ಗೋಪ್ಯ ಕುದುರೆ
ಯೆಂದು ಹೇಳುವುದು. ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ
ಹೇಳುವುದೆಂದು ಭಾವವು ॥ ೬೭ ॥

ಗಂಧಿತಮನದ್ವಯಸಂಯುತವಸ್ತಿಯವನುಪಿ ಭವತಿ ವಚನರೂಪಂ
ಯಂತ್ರ ॥
ಸಾಮಾನ್ಯೇನ ತ್ರೇಧಾ ನಂತರಿದವನಸ್ಯಾತಂ ತುರಿಯಂ ತು ॥ ೬೮ ॥
ಪ್ರೇತಾನ್ಯಾಹಾಸಗಭ್ರಂ ಕರ್ಕತಮನಸವಂಜಸಂ ಪ್ರಲಷಿತಂ ಚ ।
ಅಸ್ಯಾದಪಿ ಯಂದುತ್ಪಾತ್ರಂ ತತ್ತವರ್ಣಂ ಗಂಧಿಂತಂ ಗದಿತಂ ॥ ೬೯ ॥
ಭೀಧನಭೀಧನವಾರಣಕರ್ವಣವಾಣಜ್ಯಜ್ಞಾಯಾವಚನಾದಿ ।
ತತ್ಪವದ್ವಯಂ ಯುಸ್ಂತ್ರಾತ್ಮಾಣಿವಧಾದ್ವಾಃ ಪ್ರವರ್ತಣಂತೇ ॥ ೭೦ ॥
ಅರತಿಕರಂ ಭೀತಿಕರಂ ಪ್ರೇದಕರಂ ಪ್ರೇರಶೋಕಕಲಹಕರಂ ।
ಯಂದಪರಮಾಪಿ ತಾಪಕರಂ ಪರಸ್ಯ ತತ್ಪವರವಸ್ತಿಯಂ
ಜ್ಞಾಯಂ ॥ ೭೧ ॥

ಸಾಲ್ಪುನೆಯ ಅಸ್ಯಾವಚನವಾದರೋ ಸಾಮಾನ್ಯರೂಪದಿಂದ ಗಂಧಿತಾ
ಸ್ತ್ಯವಚನವೆಂದೂ ಅವಧ್ಯಾಸ್ತ್ಯವಚನವೆಂದೂ ಅಪ್ರಿಯಾಸ್ತ್ಯವಚನವೆಂದೂ
ಮಾರು ವಿಧವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾಗಿದೆ ॥ ೭೨ ॥

ದುಷ್ಪತೀಯಂದಲೂ ಹಾಸ್ಯದಿಂದಲೂ ಗಂಧಿತವಾಗಿರುವುದೂ ಕರ್ಮೋರವೂ
ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತವೂ ಆದ ಪ್ರೋಜ್ಯಮಾತೂ ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುಧವಾದ ಇತರ ವಚನವೆಲ್ಲವೂ
ಗಂಧಿತಾಸ್ತ್ಯವಚನವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ॥ ೭೩ ॥

ಕತ್ತಲಿಸುವ, ತುಂಡುಮಾಡುವ, ಕೊಳ್ಳುವ, ಎಳೆಯುವ, ವ್ಯಾಪಾರ
ಮಾಡುವ, ಕರ್ಕನ್ವ ಮಾಡುವ ಮಾತು ಮೂದಲಾದುದು ಸಾವಧ್ಯಾಸ್ತ್ಯವಚನ
ವಾಗಿದೆ. ಅನದ್ಯ ಕರ್ಬೂಕ್ಕಿ ಪಾಪನೆಂದರ್ಥ. ಆದರಿಂದ ಪ್ರಾಣವಧೆ ಮೂದ
ಲಾದ ಪಾಪಗಳಂಬಾಗುತ್ತವೆ ॥ ೭೪ ॥

ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅಪ್ರಿತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು, ಭಯವನ್ನುಂಟು
ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರೇದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು, ಪ್ರೇರನ್ನೂ ಶೋಕವನ್ನೂ
ಕಲಹವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುವುದು, ಸಂತಾಪವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಬೇರೆ
ಮಾತು ಇದೆಲ್ಲವೂ ಅಪ್ರಿಯಾಸ್ತ್ಯವಚನವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು ॥ ೭೫ ॥

ಪುರುಷಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಪೂರ್ವಿಪಾಯಃ

ನರ್ವಸಿಕ್ತಿನ್ನು ಪ್ಯಾಸಿಕ್ತಿನ್ನು ಮತ್ತೆಯೋಗೇ ಕಹೇತುಕಭಿನಂ ಯೀತ್ |
ಅನ್ವಯವಚನೇಂಷಿ ತಸ್ತಾಸ್ತಿಯೆತಂ ಹಿಂಸಾ ಸಮವತರತಿ || ೬೬ ||
ಹೇತಾ ಪ್ರಮತ್ತಯೋಗೇ ನಿದಿಂಷ್ಟೇ ಸಕಲವಿತಥವಚನಾನಾಂ |
ಹೇಯಾನುಷ್ಠಾನಾದೇರನುವದನಂ ಭವತಿ ನಾಸತ್ಯಂ || ೧೦೦ ||
ಭೋಗೋವಭೋಗಸಾಧನಮಾತ್ರಂ ಸಾವದ್ಯಮಹಕ್ಕಮಾ ಮೋಕ್ಷಂ |
ಯೋ ತೇಂಷಿ ತೇಷಮನ್ಸುತಂ ಸಮಸ್ತಮಂಸಿ ನಿತ್ಯಮೇವ
ಮುಂಜಂತು || ೧೦೧ ||

ಮೇಲೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಸತ್ಯವಚನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಮಾದ ವಿಶ್ವಾವಾದ ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯ ವ್ಯಾಪಾರವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಹಿಂಸಾದೋಷವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ || ೬೭ ||

ಅಸತ್ಯವಚನಗಳಿಗಲ್ಲ ಪ್ರಮಾದವಿಶ್ವಾವಾದ ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯ ವ್ಯಾಪಾರರೂಪವಾದ ಯೋಗವು ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಹೇಯಾವಾದುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದೂ ಉಪಾದೇಯವಾದುದನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳುವುದು ಅಸತ್ಯವಚನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಯವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಉಪಾದೇಯವನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದರೂ ಕೆಲವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗಬಹುದಾದರೂ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಅಸತ್ಯವಚನದ ದೋಷವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವವು || ೧೦೦ ||

ಭೋಗೋವಭೋಗಸಾಧನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಸಾವದ್ಯ-ಪಾವಯುಕ್ತವಾದ ಅಸತ್ಯವಚನವನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವವರೂ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಅಸತ್ಯವಚನವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಿಡಬೇಕು. ಗೃಹಣಿ-ಶ್ರಾವಕರು ಅಸತ್ಯವಚನವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿ ಭೋಗೋವಭೋಗಸಾಧನಗಳಿಗೋಸ್ತರ ಅಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯಾ ಬೇಕಾಗಿ ಬರುವುದಾದರೂ ಉಳಿದ ಅಸತ್ಯವಚನವನ್ನೂ ದರೂ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಾವವು || ೧೦೧ ||

ಅವಿತೀರ್ಣಸ್ಯ ಸ್ರವಣಂ ಪರಿಗ್ರಹಸ್ಯ ಪ್ರಮತ್ತಯೋಗಾಧ್ಯತ್ |
ತತ್ತತ್ತತ್ಯೇಯೀಂ ಸ್ತೇಯೀಂ ಸೈವ ಚ ಹಿಂಸಾ ವಧಸ್ಯ
ಹೇತುತಾತ್ || ೧೦೨ ||

ಆಧಾರ ನಾಮು ಯೆ ಏತೇ ಪ್ರಾಣಾ ಏತೇ ಬಿಂಳಿ ರಾಃ ಪ್ರಂಸಾಂ |
ಹರತಿ ಸ ತಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನ್ ಯೋ ಯೆಸ್ಯ ಜನೋ ಹರತ್ಯಧಾನ್ || ೧೦೩ ||

ಹಿಂಸಾಯಾಃ ಸ್ತೇಯಾಸ್ಯ ಚ ನಾಃ ನಾಃ ಪ್ರಿಃ ಸುಷುಪ್ತಿನೇವ ಸಾ
ಯುಸಾತ್ ||

ಗ್ರಹಣಃ ಪ್ರಮತ್ತಯೋಗೋ ದ್ರವ್ಯಸ್ಯ ಸ್ವೀಕೃತಕ್ಷಾನ್ಯೈತ್ || ೧೦೪ ||

ಪ್ರಮಾದವಿಶ್ವಾನಾದ ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯವಾರದಿಂದ ತನಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡಿರುವ ಧನಧಾನ್ಯಸುವಣಾದಿ ಪರಿಗ್ರಹಸ್ಯ ಗ್ರಹಣಮಾಡುವುದು ಕಳುವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ನಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆದೇ ಹಿಂಸೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಳುವು ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಯಜಮಾನನ ಬಾಷ್ಯವಾರ್ಣವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಳುವುಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವನ ಭಾವಪ್ರಾಣದ ಪಥಿಯೂ ಕಳುವು ಮಾಡುವನನ ಭಾವಪ್ರಾಣದ ಪಥಿಯೂ ಆಗುವುದೆಂದೂ ಆದೇ ಹಿಂಸೆಯೆಂದೂ ಭಾವವು || ೧೦೫ ||

ಈ ಧನಧಾನ್ಯದಿಕದಾರ್ಥಗಳಾದರೋ ಪುರುಷರ ಹೊರಗೆ ಸಂಚರಿಸುವ ಪ್ರಾಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಬಾಷ್ಯಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಹರಣ ಮಾಡುವನನು ಇವುಗಳ ಯಜಮಾನನ ಪಾಣಗಳನ್ನೇ ಹರಣಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕಳುವು ಮಾಡುವನನು ಪಾಣಘಾತದೋಷಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆಂದು ಭಾವವು || ೧೦೬ ||

ಬೇರೆಯವರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಣಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ-ಕದಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದಯುಕ್ತವಾದ ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯವಾರ ನಿರುವುದರಿಂದ ಹಿಂಸೆಗೂ ಕಳುವಿಗೂ ಆವ್ಯಾಸಿಯಿಲ್ಲ. ಪ್ರಮಾದಯೋಗ ರೋಪವಾದ ಲಕ್ಷಣದ ವ್ಯಾಸ್ತಿಯು ಹಿಂಸೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಳುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನವಾಗಿಯೇ ಘಟನೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭಾವವು || ೧೦೭ ||

ನಾತಿವ್ಯಾಪ್ತಿಕ್ತ ತಯೋಃ ಸ್ತುಮತ್ತೀಲೋಗೈಕಕಾರಣವಿರೋಧಾತ್ |
ಅಸಿ ಕರ್ಮಾನುಗ್ರಹಸೇ ನೀರಾಗಾಜಾವುವಿದ್ಯ
ಮಾನಶಾತ್ಮಾ || ೧೦೯ ||

ಅಸಮಭಾಾ ಯೋ ಕರ್ತುಂ ನಿಬಾಧತೋಯಾದಿಕರಣವಿನಿವೃತ್ತಿಂ |
ತೈರಸಿ ಸಮಸ್ತಮಂಪರಂ ನಿತ್ಯಮಂಡತ್ತಂ ಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯಂ || ೧೧೦ ||
ಯಂದ್ಯೇದರಾಗಂಯೋಗಾನ್ತ್ಯಾಘಂಸಮಭಿಧಿಯತೇ ತದಬ್ರಹ್ಮ
ಅವಕರತಿ ತತ್ತ ಹಿಂಸಾ ವಧಸ್ಯ ಸರ್ವತ್ರ ಸದ್ಗ್ಯಾನಾತ್ || ೧೧೧ ||

ರಾಗರಹಿತರಾದ ಎಂದರೆ ದರ್ಶನವೋಹನೀಯ ಚಾರಿತ್ರ್ಯೋಹನೀಯ
ಕರ್ಮರಹಿತರಾದ ಕೇವಲಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಾದಯುಕ್ತ ಮನೋವಾಕ್ಷಾಯ
ವಾಪಾರರೂಪವಾದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ದೃಷ್ಟಿ
ಕರ್ಮನೋಕರ್ಮಪುದ್ಧಲಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಣವಾಡುತ್ತಿದ್ದೂ ಅವರಿಗೆ ಕಳುವಿನ
ದೋಷವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಯೋಗರೂಪವಾದ
ಚೌರ್ಯಾಲಕ್ಷ್ಯಾಣವು ಫಟಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿದೋಷವೂ
ಇಲ್ಲ. ಅಲಕ್ಷ್ಯರಾದ ಕೇವಲಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಳುವಿನ ಲಕ್ಷ್ಯಾಣವು ಫಟಿತವಾಗಿ
ದ್ವರೆ ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿದೋಷವುಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂದೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಆ ಲಕ್ಷ್ಯಾಣವು
ಫಟಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿದೋಷವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಭಾವವು || ೧೧೨ ||

ಬೇರೆಯವರ ಕೇರಿಬಾಗಿಗಳ ನೀರು ಮೋದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸು
ವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರು ತಮಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡಿರುವ ಇತರ ಪದಾರ್ಥವನ್ನೆಲ್ಲ
ಯಾವಾಗಲೂ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಣ
ಮಾಡಿದರೆ ಕಳುವೆಂದು ಮೃವಹಾರವಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ನೀರು ಮಣಿ ಮೋದ
ಲಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಅಣವ್ಯತ್ಯಾಸಕೆನು
ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ತ್ಯಜಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ಭಾವವು || ೧೧೩ ||

ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷ ನವ್ಯಂಸಕ ವೇದಗಳ ಪ್ರತಿರೂಪವಾದ ಯೋಗದಿಂದಂಟಾ
ಗುವ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷವಂಯೋಗಕ್ಕೆ ಮೃಘಂನವೆಂದೂ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಯಾವೆಂದೂ

ಹಿಂಸ್ಯಂತೇ ತಿಲನಾಲ್ಯಾಂ ತಪ್ತಾಯಿಸಿ ನಿನಿಹಿತೇ ತಿಲಾ ಯಂದ್ದುತ್ |
ಬಹವೋ ಜೀವಾ ಯೋನ್ ಹಿಂಸ್ಯಂತೇ ಮೃಘಂನೇ ತದ್ವತ್ || ೧೦೭ ||
ಯಂದಪಿ ಕೃಂತಿ ಕಂಚಿನೈದನೋದ್ಯೇ ಕಾದನಂಗರಮಾಡಿ |
ತತ್ತ್ವಾಪಿ ಭವತಿ ಹಿಂಸಾ ರಾಗಾದ್ಯಾಘಂತಿಕಂತ್ರತಾತ್ || ೧೦೮ ||
ಯೋ ನಿಜಕಲತ್ರಮಾತ್ರಂ ಪರಿಹತ್ತುಂ ತಕ್ಕಂಬಂತಿ ನ ಹೊಽಹಾತ್ |
ನಿಂತೇಷತೇಷಯೋಹಿನ್ನಿಷೇವಣಂ ತೈರಸಿ ನ ಕಾಯ್ತುಂ || ೧೦೯ ||

ಹೆಸರು. ಅದರಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯಪ್ರಾಣ ಭಾವಪ್ರಾಣಭಾತರೂಪವಾದ ಹಿಂಸೆಯು
ಎಲ್ಲಾಲ್ಲಿಯೂ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಸಂಭೋಗದಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯೋನ್ಲೀರುವ
ಅನೇಕ ಸಮೂಹಭಾನೆಜೀವಗಳ ಫಾತರೂಪವಾದ ದ್ರವ್ಯಪುಂಸೆಯೂ ಸ್ತ್ರೀ
ಪುರುಷೋಭಯರ ಮನೋಭಾವಗಳ ಫಾತರೂಪವಾದ ಭಾವಹಿಂಸೆಯೂ
ಸರ್ವತ್ರ ಉಂಟಾಗುವುದೆಂದು ಭಾವವು || ೧೧೦ ||

ಎಳ್ಳು ತುಂಬಿರುವ ಕೊಳನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸಿದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಹಾರೆಯನ್ನು
ಸೇರಿಸಿದರೆ ಆ ಎಳ್ಳುಗಳು ಹೇಗೆ ಹಿಂಸಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೇ—ಚರ್ಚ್—ಪರ್ಬ್—ಎಂದು
ಹುರಿಯಲ್ಪಡುತ್ತವೇ ಹಾಗೆ ಮೃಘಂನವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಯೋಸೀ
ಯಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಸಮೂಹಭಾನೆ—ಸೂಕ್ತೇಜೀವಗಳು ಹಿಂಸಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೇ
|| ೧೧೧ ||

ಕಾಮದ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡುವ ಮುಷ್ಟಿಮೃಘಂನಾದಿ ಅಸಂಗಕ್ಕೀಡಿ
ಮೋದಲಾದುದರಲ್ಲಿಯೂ ರಾಗಾದಿನಿಕಾರಭಾವಗಳಂಟಾಗುವುದರಿಂದ ಹಿಂಸೆ
ಯಾಗುವುದು. ಭಾವಹಿಂಸಿಯಾಗುವುದೆಂದು ಭಾವವು || ೧೧೨ ||

ಮೋಹದ ನಿವಿತ್ತದಿಂದ ತಮ್ಮ ಪತ್ತಿಯ ಸಹವಾಸ—ಸಂಭೋಗವನ್ನೂ
ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷರಾಗಿರುವನರು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಹವಾಸ—
ಸಂಭೋಗವನ್ನಾದರೂ ಬಿಡಲೇ ಬೇಕು || ೧೧೩ ||

ಯಾ ಮೂಳಭಾರ ನಾಮೇಯಂ ವಿಜ್ಞಾತವ್ಯಃ ಪರಿಗ್ರಹೋ ಹೈಽಃ ।
ನೋಹೋದಯಾದುದಿನೋರೇ ಮೂಳಭಾರ ತು

ಮಂಮತ್ಪರಿಣಾಮಃ ॥ ೧೧೦ ॥

ಮೂಳಭಾರಲಕ್ಷ್ಯಾಕರಣಾತ್ ಸುಫಟಾ ನಾಯಾಸ್ತಿಃ ಪರಿಗ್ರಹತ್ವಸ್ಯ ।
ಸಗ್ರಂಥೋ ಮೂಳಭಾರನಾನ್ ವಿನಾಷಿ ಕಿಲ ಶೇಷಸಂಗೆಭ್ಯಃ ॥ ೧೧೧ ॥
ಯಂದ್ಯೇವಂ ಭವತಿ ತದಾ ಪರಿಗ್ರಹೋ ನ ಖಲು ಕೋಸಿ ಬಿಂಬಿರಂಗಃ ।
ಭವತಿ ನಿಶರಾಂ ಯಂತೋಸ್ ಧತ್ತೀ ಮೂಳಭಾರನಿಮಿತ್ತತ್ವಂ ॥ ೧೧೨ ॥

ನೋಹನೀಯಕರ್ಮದ ಉದಯದಿಂದುಂಟಾದ “ಇದು ನನ್ನನು” ಎಂಬೀ ರೂಪವಾದ ಪರಿಣಾಮ—ಮನೋಭಾವವೇ ಮೂಳಭೇಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂಳಭೇಯೇ ಪಂಗ್ರಹವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಮೈವಂರೆತಿರುವ ಅವಸ್ಥೆಗೂ ಮೂಳಭೇಯೆಂದು ಹೇಸರಿರುವುದಾದರೂ ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಮೂಳಭೇಯೆಂದರೆ ಪಂಗ್ರಹವೆಂದು ಭಾವವು ॥ ೧೧೩ ॥

ಮೂಳಭೇಯು ಪರಿಗ್ರಹತ್ವದ ಲಕ್ಷ್ಯಾಳವೆಂದು ಹೇಳಿದುದರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಯಾಳಗಳ ವಾಯಾಸ್ತಿಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಪರಿಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮೂಳಭಾರಭಾನವುಳ್ಳವನು ನಿಶ್ಚಯಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹವುಳ್ಳನ ನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಮೂಳಭಾರರೂಪವಾದ ಲಕ್ಷ್ಯಾಳವಿರುವಲ್ಲಿಲ್ಲ ಪಂಗ್ರಹರೂಪವಾದ ಲಕ್ಷ್ಯಾಳವಿರುತ್ತದೆ ಆ ಲಕ್ಷ್ಯಾಳಗಳ ಹೊಂದಿಕೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ಧನಧಾನ್ಯಾಳಿಬಾಕ್ಯಪರಿಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನೋಹನೀಯಕರ್ಮದ ಪ್ರಾರ್ಥಾವದಿಂದುಂಟಾದ ಮನವುತ್ಪಭಾವರೂಪವಾದ ಮೂಳಭೇಯುಳ್ಳವನು ಪರಿಗ್ರಹವುಳ್ಳನಾಗಿರುತ್ತಾನೆಂದೂ ಭಾವವು ॥ ೧೧೪ ॥

ಹೀಗೆ ಮೂಳಭೇಯೇ ಪರಿಗ್ರಹವಾಗುವುದಾದರೆ ಧನಧಾನ್ಯಾದಿ ಬಾಕ್ಯವನ್ನುಪಾಡುತ್ತಾ ಪರಿಗ್ರಹಲ್ಲವನೆಂದಾಯ್ತು. ಹೀಗೆ ಸಂದೇಹವುಂಟಾದರೆ ಇದಕ್ಕಿ ಸನೂಧಾನವೇನೇನೆಂದರೆ—ಬಾಕ್ಯಪರಿಗ್ರಹವು ಮೂಳಭೇಗೆ ವಿಶೇಷಾಗಿ ನಿಮಿತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದರಿಂದ ಈ ಧನಧಾನ್ಯಾದಿ ಬಾಕ್ಯವನ್ನುಪಾಡು ಪರಿಗ್ರಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯದ ಉಪಚಾರದಿಂದ ಬಾಕ್ಯವನ್ನು

ಬಿನವುತಿವ್ಯಾಸ್ತಿಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಿಗ್ರಹಸ್ಯೇತಿ ಜೀದ್ಯಾನೇನ್ನೈವಂ ।
ಯಂಸಾದುದಕಷಾಂಪಾತಾಂ ಕರ್ಮಗ್ರಹಣಣೇ ನ ಮೂಳಭಾರಸ್ತಿ ॥ ೧೧೪ ॥

ಅತಿಸಂಕ್ಷೇಪಾದ್ವಿಧಃ ಸ ಭವೇದಾಭ್ಯಂತರಕ್ಷಿ ಬಾಹ್ಯಕ್ಷಿ ।
ಪ್ರಥಮತ್ತ ತುದರ್ಶತಿವಿಧೋ ಭವತಿ ದ್ವಿವಿಧೋ ದ್ವಿತೀಯಸ್ತ ॥ ೧೧೫ ॥

ಮಿಳ್ಳಾತ್ಪವೇದರಾಗಾಸ್ತಿಧೈವ ಹಾಸ್ಯಾದಯಾತ್ ಪಡ್ಡೋಽಣಾಃ ।
ಜತ್ತಾರತ್ ಕಷಾಂಪಾತಾತ್ ತುದರ್ಶಾಭ್ಯಂತರಾ ಗ್ರಂಥಾಃ ॥ ೧೧೬ ॥

ರೂಪವಾದ ಕಾರಣಪ್ರಾಪರಿಗ್ರಹರೂಪವಾದ ಕಾರ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದೆಂದು ಭಾವವು ॥ ೧೧೭ ॥

ಹೀಗೆ ಬಾಹ್ಯಸದಾಧರ್ವ ಪರಿಗ್ರಹವಾಗುವುದಾದರೆ ಕಾರಾಯ ರಹಿತರಾದ ವಿತರಾಗಿರಿಗೆ ಬಾಹ್ಯಕರ್ಮಾಪರವಾಳಗಳ ಗ್ರಹಣವಾಗುವುದರಿಂದ ಅಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಗ್ರಹದ ಲಕ್ಷ್ಯಾಳವು ಅನ್ನಯಿಸಿ ಅತಿವ್ಯಾಸ್ತಿದೋಽವವು ಸಂಭವಿಸುವುದೆಂದರೆ ಕಾರಾಯರಹಿತರಾದ ವಿತರಾಗಿರಿಗೆ ಕರ್ಮಪರಮಾಳಗಳ ಗ್ರಹಣವಾಗುತ್ತದ್ದರೂ ಮೂಳಭಾರಪರಿಣಾಮವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಪಂಗ್ರಹಭಾವವಿಲ್ಲ. ಅತಿವ್ಯಾಸ್ತಿದೋಽಷವಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವವು ॥ ೧೧೮ ॥

ಆ ಪರಿಗ್ರಹವು ಬಹುಂಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಅಭ್ಯಂತರಪರಿಗ್ರಹವೆಂದೂ ಬಾಹ್ಯಪರಿಗ್ರಹವೆಂದೂ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿರುವುದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂತರಪರಿಗ್ರಹವು, ಮುಂದಿನ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದ್ದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ, ಹದಿನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೂ ಏರಡಣೆಯೆಂಬ ಬಾಹ್ಯಪರಿಗ್ರಹವು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದು ॥ ೧೧೯ ॥

ಮಿಳ್ಳಾತ್ಪ, ಸ್ತಿವೇದರಾಗ, ಪುಂವೇದರಾಗ, ನಿಷುಂಸಕವೇದರಾಗ, ಕಾಗೆಯೇ ಹಾಸ್ಯ, ರತ್ನ, ಅರತಿ, ಕೋಕ, ಭಯ, ಜುಗುಪ್ರಾ-ಗ್ಳಾಸಿಗೆಂಬ ಆರು ದೊಣಗಳು, ಕ್ಲೋಧ, ಮಾನ, ಮಾಯಾ, ಲೋಭಗೆಂಬ ಕಾರಾಯಭಾವಗಳು ನಾಲ್ಕು ಸೇರಿ ಅಭ್ಯಂತರಪರಿಗ್ರಹಗಳು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿರುತ್ತವೆ ॥ ೧೨೦ ॥

ಅಂಥ ನಿಶ್ಚಿತ್ತಸಚಿತ್ತಾ ಬಾಹ್ಯಸ್ಯ ಪರಿಗ್ರಹಕ್ಯ ಭೇದಾ ದ್ವಾ |
ನೈಃಃ ಕದಾಃ ಸಂಗಃ ಸಮೋಽಪ್ಯತಿವರ್ತತೇ ಹಿಂಸಾಂ || ೧೦೯ ||
ಉಭಯಾಪರಿಗ್ರಹವಚನವಾಚಾಯಾಃ ಸೂಚಯಂತ್ಯಹಿಂಸೇತಿ |
ದ್ವಿನಿಧವರಿಗ್ರಹವಹನಂ ಹಿಂಸೇತಿ ಜಿನಪ್ರವಚನಜ್ಞಾಃ || ೧೧೦ ||
ಹಿಂಸಾಪಯೋರ್ಯತ್ವಾತ್ಸಿದ್ಧಾ ಹಿಂಸಾಂತರಂಗಸಂಗೇಷು |
ಬಹಿರಂಗೇಷು ತಂ ಸಿಯಂತಂ ಪ್ರಯಾತು ಮೂಳ್ಯಾವ ಹಿಂ |
ಸಾತ್ಪ್ಯಂ || ೧೧೧ ||
ಏವಂ ನ ವಿಶೇಷಃ ಸ್ಯಾದುಂದುರರಿಪ್ರಕರಿಣಶಾಬಕಾದಿಃಾಂ |
ನೈವಂ ಭವತಿ ವಿಶೇಷಸ್ಯೇಷಾಂ ಮೂಳ್ಯಾವಿಶೇಷೇಣ || ೧೧೨ ||

ಆಮೇಲೆ ಬಾಹ್ಯಪರಿಗ್ರಹದ ಭೇದಗಳು ನಿಶ್ಚಿತ್ತ(ಜಡ)ವೆಂದೂ ಸಚಿತ್ತವೆಂದೂ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಪರಿಗ್ರಹವೆಲ್ಲವೂ ಹಿಂಸೆಯನ್ನೇಂದೂ ವಿಾಯವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಗ್ರಹಗಳು ಹಿಂಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗುತ್ತವೆಂದು ಭಾವವು || ೧೧೩ ||

ಜ್ಯೋತಿಂಗವನ್ನು ತಿಳಿದ ಅಜಾಯರು ಮೇಲೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಬಾಹ್ಯಭ್ಯಂತರಪರಿಗ್ರಹಗಳ ತಾಗವನ್ನು ಆಹಿಂಸೆಯನ್ನಾಗಿಯೂ ಆ ಪರಿಗ್ರಹಗಳ ಅಂತರವನ್ನು ಹಿಂಸೆಯನ್ನಾಗಿಯೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಉಭಯಪರಿಗ್ರಹಗಳ ತಾಗವನೇ ಆಹಿಂಸೆಯೆಂದೂ ಅವುಗಳ ಅಂತರವನೇ ಹಿಂಸೆಯೆಂದೂ ಭಾವವು || ೧೧೪ ||

ಅಂತರಂಗಪರಿಗ್ರಹಗಳು ಭಾವಹಿಂಸೆಯ ಪಯಾರ್ಯಾಯನಾಮಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಯು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದು. ಬಹಿರಂಗಪರಿಗ್ರಹಗಳ ಲಾಳದರ್ಶೀ ಮಹತ್ಪರಾವರಾದ ಮೂಳ್ಯಾವರಿಣಾಮವನೇ ನಿಶ್ಚಯಾಗಿ ಹಿಂಸೆಯ ಭಾವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು. ಮೂಳ್ಯಾವರಿಣಾಮವಿಲ್ಲದಿಂದ ಬಾಹ್ಯವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಗ್ರಹಭಾವವಿಲ್ಲವೆಂದಭಾವ || ೧೧೫ ||

ಬಾಹ್ಯವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮೂಳ್ಯಾವರಿಣಾಮವನೇ ಪರಿಗ್ರಹವನ್ನುವುದಾದರಿ ಬೆಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಜಿಕ್ಕಿಯ ಮರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಳ್ಯಾವರಿಣಾಮದ

ಹರಿತಕ್ಕಣಾಂಕುರಜಾರಿಣಿ ಮಂದಾ ಮೃಗಶಾಂಕೇ ಭವತಿಮೂಳ್ಯಾ |
ಉಂದುರಣಿಕರ್ಮಾನ್ಯಾತಿನಿ ಮಾಜಾರೀ ಸೈವ ಜಾಯಂತೇ |
ತೀವ್ರಾ || ೧೧೩ ||

ನಿಬಾರಧಂ ಸಂಂದಿಷ್ಟೀತ್ಯಾಯ್ವಾವಿಶೇಷೋ ಹಿ ಕಾರಣವಿಶೇಷಾತ್ |
ಜಿಧಸ್ಯ ಖಂಡಯೋರಿವ ಮಾಧುಯ್ವಾಪ್ರಿತಿಭೇದ ಇವ || ೧೧೪ ||
ಮಾಧುಯ್ವಾಪ್ರಿತಿಃ ಕಾ ದುಗ್ಂಧಿ ಮುಂದ್ಯೇ ಮಂದಮಾಧುಯ್ವಾ |
ಸೈವೋತ್ಪಿಮಾಧುಯ್ವಾಪ್ರಿ ಖಂಡೇ ವ್ಯಪದಿಕ್ಯತೇ ತೀವ್ರಾ || ೧೧೫ ||

ಆರಂಭವ್ಯವಿರಲಾರದು. ಎಂದರೆ ಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ—ನಿಕಾರಭಾವರೂವಾದ ಮೂಳ್ಯಾವರಿಣಾಮವುದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಿದೆ. ಅವೇರಿಂದ ರ್ಯಾಂಡ್ರಾವ ಭಾವಗಳು ಸಮಾನಗಳಿಲ್ಲವೆಂದಭಾವವು || ೧೧೬ ||

ಹಸುರಾದ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೋಳಕೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಜಿಂಕೆಯು ಮರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಹತ್ಪರಾವಾದ ಮೂಳ್ಯಾಭಾವವು ಮಂದವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಭಾವವೇ ಇಲಿಗೆಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಬೆಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಂಕೆಯು ಮರಿಯ ಪರಿಣಾಮವು ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೇ ಶೋಖಂ-ಮಹಂದವಾಗಿಯೂ ಬೆಕ್ಕಿನ ಕರಿಣಾಮವು ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೇ ಕ್ಷೂರ-ತೀವ್ರವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಭಾವವು || ೧೧೭ ||

ಕೆಂಪ್ಯಲ ಹಾಲಿನ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆಯ ಸಿಹಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀತಿಯ ತಾರತಮ್ಯವಿರುವಂತೆ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಾರಣವಿಶೇಷದಿಂದ ಕಾರ್ಯಾವಿಶೇಷವು ಸಿಭಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು. ಕಾರಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕಾಯ್ರಾಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದೆಂದಭಾವವು || ೧೧೮ ||

ಕಡವೆಯಾದ ಸಿಹಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿಹಿಯ ಸ್ತ್ರೀತಿಯು ಕಡಮೆಯಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆಂದೂ ಆ ಸ್ತ್ರೀತಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಹಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಗಿರುತ್ತದೆಂದೂ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಬಾಹ್ಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಾಧುಯ್ವಾಪ್ರಿನುಸಾರವಾಗಿ ಅಂತರಂಗಕ ಸ್ತ್ರೀತಿಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಬಾಹ್ಯಪರಿಗ್ರಹದ ನೂರ್ನಾಧಿಕ್ಕಪರಿಣಾಣಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಮೂಳ್ಯಾವರಿಣಾಮ

ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಾರ್ಥದಾಂತೇ ನಿಯುರ್ಕ್ತಿಂ ಪ್ರಥಮವೇವ ವಿಘಾತ್ತಂ ।
ಸಮ್ಮಗ್ರಹಸಚಾರಾಃ ಪ್ರಥಮಕಾಂಶಾಳ್ಜ ಚತ್ವಾರಿಃ ॥ ೧೭ ॥
ಪ್ರವಿಷಾಯ ಚ ದ್ವಿತೀಯಾನಾ ದೇಶಚರಿತ್ರಸ್ಯ ಸನ್ಮಾಯಾತಃ ।
ನಿಯಂತಂ ತೇ ಹಿ ಕಾಂಶಾಯಾ ದೇಶಚರಿತ್ರಂ ನಿರುಂಧಂತಿ ॥ ೧೮ ॥
ನಿಜಶಕ್ತಾ ಶೈಖಾಣಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಮಂತರಂಗಸಂಗಾಣಾಂ ।
ಕರ್ತವ್ಯಃ ಪರಿಹಾರೋ ಮಾರ್ದಾವಕ್ತಾಜಾಧಿಭಾವಸಂಯಾ ॥ ೧೯ ॥

ನುಂಟಾಗುವುದೆಂದೂ ಬಾಷ್ಯಪರಿಗ್ರಹವು ಕಡಮೆಯಾದಷ್ಟ್ವಾ ಮೂಳಭಾವಪಂ
ಜಾವಾಪೂ ತದ್ವಾಪವಾದ ಹಿಂಸೆಯೂ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದೆಂದೂ ಭಾವವು
॥ ೨೦ ॥

ಮಿಥ್ಯಾತ್ಮಕವು ನೋದಲೇ ಜೀವಾದಿತತ್ವಾರ್ಥಗಳ ಅಶ್ವದ್ಯೈಲ್ಲ
ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನೋದಲನೇಯ ಕಾಣಿಭಾವಗಳು-ಅನಂತಾನು
ಬಂಧಿಕ್ಕೊಂಡ, ಅನಂತಾನುಬಂಧಿವಾನ, ಅನಂತಾನುಬಂಧಿವಾಯಾ,
ಅನಂತಾನುಬಂಧಿಲೋಭಗಳು ಸಮ್ಮಗ್ರಹಸಚನವನ್ನು ಕಡಿಯುವ ಕಳ್ಳರಾಗಿರು
ತಾರೆ. ಅನಾದಿನಿಧಾಂತದ್ವಿಷಯಾಗಿರುವ ಜೀವನಲ್ಲಿ ದರ್ಶನನೋಹನೀಯ
ಕರ್ಮವಾದ ಗ ನಿಧಾಂತ, ಚಾರಿತ್ರನೋಹನೀಯಕರ್ಮದ ಪ್ರಥಮಭೇದ
ಗಳಾದ ಗ ಅನಂತಾನುಬಂಧಿಕ್ಕೊಂಡ ಗ. ಅನಂತಾನುಬಂಧಿವಾನ ಲ ಅನಂತಾನು
ಬಂಧಿವಾಯಾ ಗ ಅನಂತಾನುಬಂಧಿಲೋಭ ಇವೆದು ನೋಹಿತೇತ್ವವಾದ
ಸಮ್ಮಗ್ರಹಸ-ಶರ್ವಾನಕ್ಕೆ ನಿರೋಧಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೇ-ಎಂದರೆ ಸಮ್ಮಗ್ರಹಸ
ಭಾವವುಂಟಾಗದಂತೆ ತಡೆಯುತ್ತವೇದು ಭಾವವು ॥ ೨೧ ॥

ಚಾರಿತ್ರನೋಹನೀಯಕರ್ಮದ ದ್ವಿತೀಯ ಭೇದಗಳಾದ ಅಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಕೊಂಡ-
ಮಾನ-ಮಾಯಾ-ಲೋಭಗಳು ಏಕದೇಶಚಾರಿತ್ರವನ್ನು ತಡೆ
ಯುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ ಜೀವನು ಏಕದೇಶಚಾರಿತ್ರಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ
ಅಳುವುತ್ತಕ್ಕೆ ಅಭಿಮುಖನಾಗುತ್ತಾನೆ ॥ ೨೨ ॥

ತನ್ನ ಶಕ್ತಿನುಸಾರವಾಗಿ ಮೃದುತ್ವ ಕುಚಿತ್ತ-ನಿಲೋರ್ಭತ್ತ ನೋದಲಾದ
ಶುಭಭಾವನೆಯಿಂದ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂತರಂಗವರಿಗ್ರಹಗಳನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು,

ಬಹಿರಂಗಾದಪಿ ಸಂಗಾಧ್ಯಸಾಂತ್ರೇಭವತ್ಯಸಂಯೋಜನೆಚಿತಃ ।
ಪರಿವರ್ಜಯೇದಷ್ಟೇಷಂ ತಮಜಿತ್ತಂ ನಾ ಸಚಿತ್ತಂ ನಾ ॥ ೨೩ ॥
ಯೋಽಪಿ ನ ಶಕ್ತಿಸ್ತಕ್ತಂ ಧನಧಾನ್ಯನಂಷ್ಟಾಸ್ತ್ರವಿತ್ತಾದಿಃ ।
ಸೋಽಪಿ ತನೂಕರಣೀಯೋ ನಿವೃತ್ತಿರೂಪಂ ಯೆತಸ್ತತ್ತಂ ॥ ೨೪ ॥
ರಾತ್ಮೈ ಭೂಂಜಾನಾನಾಂ ಯಾಷಾದನಿವಾರಿತಾ ಭವತಿ ಹಿಂಸಾ ।
ಹಿಂಸಾವಿರತ್ಯೈಸ್ತಸಾಂತ್ರೇಕವಾಕ್ಯ ರಾತ್ರಿಭೂತ್ತರಸಿ ॥ ೨೫ ॥

ಚಾರಿತ್ರನೋಹನೀಯ ಕರ್ಮದ ಅ ಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ನೋದಲನೇಯ ಅನಂತಾನು
ಬಂಧಿ ಕೊಂಡ-ಮಾನ-ಮಾಯಾ-ಲೋಭಗಳು ನಾಲ್ಕು ಸಮ್ಮಗ್ರಹಸಚಳ್ಳು
ಅಪ್ರತಿಷ್ಠಾಖಾನ ಕೊಂಡ-ಮಾನ-ಮಾಯಾ-ಲೋಭಗಳು-ನಾಲ್ಕು ಅಳು
ಪ್ರತಕ್ಕೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಖಾನ ಕೊಂಡ-ಮಾನ-ಮಾಯಾ-ಲೋಭಗಳು-ನಾಲ್ಕು
ಮಾಹಾಪ್ರತಕ್ಕೂ ಸಂಜ್ಞಲನ ಕೊಂಡ-ಮಾನ-ಮಾಯಾ-ಲೋಭ, ಹಾಸ್ಯ-
ರತಿ-ಅರತಿ-ಶೋಕ-ಭಯ-ಜಾಗಪತ್ನಿ, ಸ್ತ್ರೀನೇದ-ಪುಂಬೇದ-ನಬ್ರಂಸಕವೇದ
ಈ ಜದಿವಾರು ನಿಕಾರಭಾವಗಳು ಯಾಧಾಖಾತ್ಮತ ಚಾರಿತ್ರಕ್ಕೂ ವಿರೋಧಿಗಳಾ
ಗಿರುತ್ತವೆ. ಶಕ್ತಿಸ್ತನುಸಾರವಾದ ಶುಭಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂತರಂಗ
ವರಿಗೆಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಾವವು ॥ ೨೬ ॥

ಧನಧಾನ್ಯಾದಿ ಬಹಿರಂಗವರಿಗ್ರಹದಿಂದಲೂ ಅನುಚಿತವಾದ ಅಸಂಯವು
(ಅವರು)ವುಂಟಾಗುವುದರಿಂದ ಆ ಬಹಿರಂಗವರಿಗ್ರಹವು ಜಡವಾಗಲಿ ಜೀತನ
ವಾಗಲಿ ಅದನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು ॥ ೨೭ ॥

ಧನ ಧಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯಗೃಹ ಸಂಪತ್ತಿ ನೋದಲಾದ ಪರಿಗ್ರಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿ
ಸುವುದು ಶಕ್ತಿನಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆಮಾಡಬೇಕು.
ಏಕೆಂದರೆ-ತಾಂತ್ರಿಗರೂವನೇ ನಸ್ತಿವಿನ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ ॥ ೨೮ ॥

ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಭೋಜನ ಮಾಡುವರಂಗ ಅನಿವಾಯವಾದ ಹಿಂಸಾ
ದೋಷವುಂಟಾಗುವುದರಿಂದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವರು ರಾತ್ರಿಭೋಜನ
ವನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು ॥ ೨೯ ॥

ರಾಗಾದ್ಯದಯವರತಾಪದನಿವೃತ್ತಿನಾರ್ಥಿವರ್ತತೇ ಹಿಂಸಾಂ |
ರಾತ್ರಿಂದಿನಮಾಪರತಃ ಕಥಂ ಹಿಂಸಾಂ ನ ಸಂಭವತಿ || ೧೨೦ ||

ಯದ್ಯೇವಂ ತಹಿಂ ದಿನಾ ಕರ್ತವ್ಯೋ ಭೋಜನಸ್ಯ ಪರಿಹಾರಃ |
ಭೋಽಕ್ರವ್ಯಂ ತು ನಿಶಾರ್ಥಾಂ ಸೇತ್ತಂ ನಿತ್ಯಂ ಭವತಿ ಹಿಂಸಾ || ೧೨೧ ||
ಸ್ವೇವಂ ವಾಸರಭೂತೀಭೂವತಿ ಹಿಂ ರಾಗೋಽಧಿಕೊ ರಜನಿಭೂಕ್ತಾ |
ಅನ್ವಕವಲಸ್ಯ ಭುಕ್ತೇಭೂಕ್ತಾವಿನ ಮಾಂಸಕವಲಸ್ಯ || ೧೨೨ ||

ರಾಗಾದಿಭಾವಗಳ ಪ್ರಮಾಣವದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ರಾತ್ರಿಭೋಜನ
ವನಸ್ಸು ಬಿಡಿರುತ್ತಾನೆ. ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನವು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ವಿಾರಿರುವುದಿಲ್ಲ¹
-ಹಿಂಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಭಾವವು. ಹಗಲಿರುಳು ಭುಂಜಿಸು
ವಾಸಿಗೆ ಹಿಂಸೆಯು ಹೇಗೆ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ? ರಾಗಭಾವದಿಂದ ಹಗಲಿರುಳು
ಭುಂಜಿಸುವಾಸಿಗೆ ಹಿಂಸಾದೋಷವು ತಪ್ಪದ ಸಂಭವಿಸುವುದೆಂದು ಭಾವವು
|| ೧೨೩ ||

ಹಾಗೆ ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಯು ಸಂಭವಿಸುವುದಾದರೆ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ
ಭೋಜನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಭೋಜನ ವಾಡಬೇಕು. ಕಾಗಾದರೆ
ಸದಾ ಹಿಂಸೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಗಲಿನ ಭೋಜನದಲ್ಲಾಗುವ ಹಿಂಸೆಯು ತಪ್ಪ
ರಾತ್ರಿಭೋಜನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹಿಂಸೆಯುಂಟಾಗುವುದೆಂದೂ ಸದಾ-ಹಗಲಿರುಳು
ಹಿಂಸೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಭಾವವು || ೧೨೪ ||

ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನವೇನೆಂದರೆ-ಸರ್ವಸಾಧಾರಣಾದ ಅನ್ವಯ
ತುತ್ತಿನ ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕುಂತಲೂ ದುರ್ಭಾವ ಮಾಂಸದ
ತುತ್ತಿನ ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿಗಿರುವುದು. ಅದರಿಂತೆ ಹಗಲಿನ
ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕುಂತಲೂ ರಾತ್ರಿಯ ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿ
ಸ್ತ್ರೀತಿಯುಂಟಾಗುವುದು. ಸ್ತ್ರೀತಿ-ರಾಗಭಾವದ ಸ್ವಾನಾಧಿಕ್ಯವೇ ಹಿಂಸಾ
ದೋಷದ ಸ್ವಾನಾಧಿಕ್ಯಕ್ಕೆ ಶಾರಣವೆಂದು ಭಾವವು || ೧೨೫ ||

ಅಕಾರಲೋಕೇನ ಲಿನಾ ಭುಂಜಾನಃ ಪರಿಹರೀತ್ ಕಥಂ ಹಿಂಸಾಂ |
ಅಸಿ ಚೋಽಧಿತಪ್ರದೀಪೇ ಭೋಜ್ಯಜುಷಾಂ ಸೂಕ್ತೇ
ಜೀವಾನಾಂ || ೧೨೬ ||

ಕಂವಾ ಬಹುಪ್ರಲಿಪಿತೈರಿತಿ ದಿದ್ಧಂ ಹಿಂಸಾಂ ನಿಶಾಂಕಾಂ ಸಾರ್ಥಕಾಂ |
ಪರಿಹರತಿ ರಾತ್ರಿಭುಕ್ತಂ ಸತತವುಹಿಂಸಾಂ ಸ ಪಾಲಯತಿ || ೧೨೭ ||
ಇತ್ಯತ್ತೇ ತ್ರಿತಯಾತ್ಮನಿ ಮಾರ್ಗೇ ನೋಕ್ವಸ್ಯ ಯೇ ಸ್ವಾಹಿತಕಾವಾಃ |
ಅನುಪರಂತಂ ಪ್ರಯಂತಂತೇ ಪ್ರಯಾಂತಿ ತೇ ಮುಕ್ತ
ಮಜಿರೇಣ || ೧೨೮ ||

ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶನಿಲ್ಲದೆ-ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ದೀಪದ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಭೋಜನ
ವಾಡುವವನೂ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುವ ಸೂಕ್ತಜೀವಿಗಳ ಹಿಂಸೆ
ಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಂಪಿಸಬಲ್ಲನು? ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರವಾದ ಬಹುಸೂಕ್ತಜೀವಿಗಳ ಒಡಾಟಿವು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ದೀಪದ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಂದೂ ಅವುಗಳ
ಹಿಂಸೆಯಾಗುವುದೆಂದೂ ಭಾವವು || ೧೨೯ ||

ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿ ಮಾತುಗಳಿಂದೇನು? ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯಗಳಿಂದ
ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನವನ್ನು ಶ್ವಜಿಸುವವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಹಿಂಸಾರ್ಥಮಂವನ್ನು
ಪಾಲಿಸುತ್ತಾನೆಂಬಾದು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು. ರಾತ್ರಿಭೋಜನತ್ಯಾಗವು ಧಾರ್ಮಿಕ
ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಭೋಜನಕ್ಕೂ ಶಯನಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು
ಫಂಟಿಗಳ ಕಾಲವಾದರೂ ವಿರಾಮವಿರಬೇಕೆಂದು ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರು
ವುದರಂದ, ಅರೋಗ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಗ್ರಾಹಕವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯ
ಬೇಕು || ೧೩೦ ||

ಹೇಗೆ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತವನಿಲ್ಲ ಬಯಸುವ ಯಾವ
ಮನುಷ್ಯರು ಸಮೃದ್ಧಿಕ್ರಾನ-ಜಾತಿಕ್ರಾನ-ಚಾರಿತ್ರಾನವಾದ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಶೀಳತ್ವವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು
ಪಡಿಯುತ್ತಾರೆ || ೧೩೧ ||

ಪರಿಧರ್ಯಂ ಇವ ಸಗರಾಳಿ ಪ್ರತಾನಿ ಕಲ ನಾಲಯಂತಿ ತೀಲಾನಿ |
ಪ್ರತಸಾಲನಾಯ ತಸ್ಯಾಜ್ಯೇಲಾನ್ಯಾಂ ಹಾಲನಿಯಾನಿ || ೧೫೬ ||
ಪ್ರವಿಧಾಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವುರ್ವಯಾರ್ಥಾಂ ಸರ್ವತೋ.

ಎಪ್ಪಭಿಜ್ಞಾನೈ :

ಪಾರಚ್ಯಾದಿಭೋಗೇ ದಿಗ್ಭೋಗೇ ಕರ್ತವ್ಯ ವಿರಕಿರವಿಚಲಿತಾ || ೧೫೭ ||
ಇತಿ ಸಿಯೆವಿಂತದಿಗ್ಂಗೇ ಪ್ರವರ್ತತೇ ಯಂಸ್ತತೋ ಬಹಿಸ್ತುಸ್ಯ |
ಸಕಲಾಸಂಯಂವುವಿರಹಾದ್ವವತ್ಯಂಂಸಾವ್ರತಂ ಶೂಳಂ || ೧೫೮ ||

ಕೋಟಿಗಳು ಸಗರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ, ಮೂರು ಗುಣವ್ರತಗಳೂ
ನಾಲ್ಕು ಶಿಕ್ಷಾವ್ರತಗಳೂ ಸೇರಿ ಸವ್ತ್ರಿಂಳಗಳು ಅಹಿಂಸಾದಿ ಶಂಚಾಣವ್ರತ
ಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರತಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೊಸ್ಕರ ತೀಲಗಳನ್ನೂ
ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಕೋಟಿಗಳು ಸಗರಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಕಗಳಾಗಿರುವಂತೆ ತೀಲಗಳು ಪ್ರತ
ಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಕಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತೀಲಗಳನ್ನೂ ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಾವವು
|| ೧೫೯ ||

ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧಗಳಾದ ಸದೀ ಪರ್ವತ ಮೂದಲಾದ ಗುರುತಂಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಾ
ಕಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಾದಿದಿಕ್ಷುಗಳ ದೇಸಿಲಿಯಂದ ನಿಶ್ಚಲ
ವಾದ ಪ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಾದಿದಿಕ್ಷುಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಂಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿಸುದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಭಾವವು || ೧೬೦ ||

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಯಾವನು ತಾನು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ ದಿಗ್ಂಗದಲ್ಲಿ ಸದೆ
ಯುತ್ತಾನ್ನೋ ಆವಿನಿಗೆ ಅ ಎಲ್ಲಿಯ ಹೊರಗೆ ಸಮಸ್ತವಾದ ಅಸಂಯವುದ
(ಅಪ್ರತದ) ತಾಂಗವಾಗುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾಣವಾದ ಅಹಿಂಸಾವ್ರತವು ಸಿದ್ಧಿಸು
ವುದು. ದಿಗ್ನೃತಧಾರಾಯಿ ಎಲ್ಲಿಯ ಹೊರಗೆ ತ್ರಂಪಾಣಿಂಸಕನ್ನೂ
ಸಾಫರಪ್ರಾಣಿಂಸಕನೂ ಅಭಿದಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಹೈತ್ಯದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ
ಮಾತಾಪ್ರತಿಯೆಸ್ತಿ ಸುವನ್ನೆಂದು ಭಾವವು || ೧೬೧ ||

ತತ್ತ್ವಾಸಿ ಚ ಪರಿಮಾಣಂ ಗ್ರಾಮಾಬಣಿಷವನಪಾಟಿಕಾದಿನಾಂ |
ಪ್ರವಿಧಾಯ ಸಿಯೆತಕಾಲಂ ಕರಣೀಯಂ ವಿರಮಣಂ
ದೇಶಾತ್ಮ || ೧೬೨ ||

ಇತಿ ವಿರತೋಽಬಹುದೇಶಾತ್ಮ ತದ್ವಂತಿಂಷಿಂಸಾವಿಶೇಷಪರಿಹಾರಾತ್ಮ |
ತತ್ತ್ವಾಳಂ ವಿನುಲಮುತಿಃ ಶ್ರಯಂತ್ಯಂಂಸಾಂ ವಿಶೇಷೇಣ || ೧೬೩ ||
ಪಾದವಿಂದಿಂಜಯಂಪರಾಜಯಂಸಂಗರಪರದಾರಗಮನಚೌಯಾರಾದಾಯಃ |
ಸ ಕದಾಚನಾಪಿ ಚಿಂತಾಃ ಸಾಪಫಲಂ ಕೇವಲಂ ಯಂಸಾತ್ || ೧೬೪ ||
ವಿದ್ಯಾವಾಣಿಜ್ಞಮಾಸೀಕೃಷಿಸೇವಾಶಿಲ್ಪಜೀವಿನಾಂ ಪ್ರಂಸಾಂ |
ಪಾಪೋಪದೇಶದಾಸಂ ಕದಾಚಿದಸಿ ಸ್ವೇಷ ವಕ್ತವ್ಯಂ || ೧೬೫ ||

ಆ ದಿಗ್ನೃತದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಅಂಗದಿ ಮನೆ ಮೊಹಳ್ಳ ಮೊದಲಾದು
ವನ್ನು ಗುರುತು ಮಾಡಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ ಕಾಲದ ವರಿಗೆ ಆ ಅವಧಿಯ
ಹೊರಗೆ ಘ್ಯವಕಾರವನ್ನು ಪರಿಶ್ರಜಿಸಬೇಕು. ತಾತ್ಪರ್ಯ—ಯಾವಜ್ಞಾವ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತಕ್ಷೇದಿಗ್ನೃತವೆಂದೂ ಆ ಎಲ್ಲ ಹೊರಗೊ ಪರ್ವ ಮಾಸ
ಪಕ್ಷದಿ ಕಾಲಪರಿಮಿತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತಕ್ಷೇದೇಕ್ರಪರ್ವವೆಂದೂ
ಬೇಸರು || ೧೬೬ ||

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಸಿವೃತ್ತನಾಗ ಸಿಮುಲಬುದ್ಧಿ
ಯುಳ್ಳವನೂ ಆದ ಪ್ರತಿಯು ಆ ಪರಿಮಿತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಾಗಿ ಹಿಂಸಾತ್ಮಾಗ
ವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವನು ಅಹಿಂಸಾವಾಪ್ತವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.
ಅವಧಿಯ ಹೊರಗೆ ಅಹಿಂಸಾವ್ರತವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದೆಂತಾಗುವುದೆಂದು ಭಾವವು
|| ೧೬೦ ||

ಬೀಳಿ, ಜಯ, ಅಪಜಯ, ಯುದ್ಧ, ಪರಸ್ಮೀಗಮನ, ಚೌಯು
ಮೊದಲಾದ ದುರ್ವಿಪಾಯಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಹಾಪರಾವವಾದ
ಫಲವೇ ಉಂಟಾಗುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನೆಂದೂ ಚಿಂತಿಸಬಾರದು || ೧೬೧ ||

ವಿದ್ಯೆ, ವಾಸ್ತವಾರ, ಬರವಣಿಗೆ, ಕೃಷಿ, ಸೇವೆ, ಶಿಲ್ಪ ಮೊದಲಾದುವು
ಗಳಿಂದ ಜೀವಿಸುವ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಪಾಪೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುವ

ಭೂಖಿನನನವ್ಯಕ್ತಿನೊಟ್ಟಿನಶಾಢ್ಯಲದಲನಾಂಬುಸೇಜನಾದಿಂದಿ |
ನಿಷ್ಣಾರಣಿಂ ನ ಕುರ್ಯಾದ್ದಲಫಲಕುಸುನೋಽಚ್ಚ |
ಯಾನಪಿ ಚ || ೧೪೬ ||

ಅಸಿಧೇನುವಿಷಹುತಾಕನಲಾಂಗಲಕರವಾಲಕಾಮುಕಾದಿನಾಂ |
ವಿತರಣಮುಪಕರಹಾನಾಂ ೫೦ಸಾಯಾಃ
ಪರಿಹರೇದ್ಯತ್ವಾತ್ | ೧೪೭ ||

ರಾಗಾದಿವರ್ಧನಾನಾಂ ದುಷ್ಪಕಥಾನಾಮಬೋಧಬಹುಲಾನಾಂ |
ನ ಕರಾಚನ ಕುವಿತ ಶ್ರವಣಾಜಾಸತಿಕ್ತಾದಿಂದಿ | ೧೪೮ ||

ಮಾತನ್ನೆಂದೂ ಹೇಳಬಾರದು. ಇಂತಹ ಪಚನಕ್ಕಿ ಪಾಪೋವದೇಶವೆಂಬ
ಅನರ್ಥದಂಡವೆಂದು ಹೆಸರು || ೧೪೯ ||

ನಿಷ್ಣಾರಣವಾಗಿ ನೆಲವನ್ನು ಅಗೆಯುವುದು, ಮರವನ್ನು ಕಡಿಯುವುದು,
ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸುವುದು, ನೀರನ್ನು ವರಜಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು
ಲೆ, ಘಲ, ಹಾವನ್ನು ರಾಶಿನಾಡುವುದು ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಮಾಡ
ಬಾರದು || ೧೫೦ ||

ಚೂರಿ ನಂಜು ಚೆಂಕಿ ಸೇಗಿಲು ಕತ್ತಿ ಬಿಲ್ಲು ಮೊದಲಾದ ಹಿಂಸೋಪ
ಕರಣಗಳ ದಾನವನ್ನು ಯತ್ವದಿಂದ ಪರಿಶ್ಯಜಸಬೇಕು || ೧೫೧ ||

ರಾಗದೈನ ಮೊದಲಾದ ದುಭಾರನನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದೂ ಹೆಚ್ಚಿ
ಅಜ್ಞಾನವನ್ನೆಂಟುಮೂಡುವುದೂ ಅದ ದುಷ್ಪಕಥಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಸಂಪಾ
ದಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವುದು ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ಮಾಡ
ಬಾರದು. ರಾಗಾದಿ ವಿಕಾರಭಾವಗಳನ್ನುಂಟುಮೂಡುವ ದುಷ್ಪಥಿಗಳನ್ನು
ಕೇಳಲೂ ಬಾರದು, ಸಂಪಾದಿಸಲೂ ಬಾರದು, ಕಲಿಯಲೂ ಬಾರದಿಂದ
ಭಾವವು || ೧೫೨ ||

ಸರಾರಾಸರ್ಥಕಪ್ರಥಮಂ ನುಭನಂ ಕೌಚಸ್ಯ ಸದ್ಯ ಮಾರ್ಯಾಯಾಃ |
ದೂರಾತ್ಮಿರಹರಣೀಯಂ ಕೌರ್ಯಾಸಸತ್ಯಾಸ್ಪದಂ ದ್ಯುತಂ || ೧೪೯ ||
ವಿವಂವಿಧವುಪರವಾಪಿ ಜ್ಞಾತಾ ಮುಂಚತ್ಯನಿರ್ಥದಂಡಂ ಯಾಃ |
ತಸ್ಯಾಸಿತಮನವದ್ಯಂ ನಿಜಯವಂಹಿಂಸಾಪ್ರತಂ ಲಭತೇ || ೧೫೦ ||
ರಾಗದೈನತ್ವಾಗಾಸ್ಯಾವಿಲಿಪ್ರಯೇಷಣ ಸಾಮ್ಯವನಲಂಬ್ಯ |
ತತ್ತೀತ್ಯೇವಲಭಿಮೂಲಂ ಬಹುತಃ ಸಾಮಾಯಿಕಂ
ಕಾರ್ಯಾಂ || ೧೫೧ ||

ರಜನೀದಿನಯೋರಂತೇ ತದವತ್ಯಂ ಭಾವನೀಯವಿಚಲಿತಂ |
ಇತರತ್ರ ಪ್ರಾನಃ ಸಮಯೇ ನ ಕೃತಂ ದೋಷಾಯ ತದ್ವಾಯ
ಕೃತಂ || ೧೫೨ ||

ಸಮನ್ವಯಾದ ಅನರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯಾದೂ ಚತುರ್ಥಾಂತಿರ್ಯಾನ್ನು
ನಾಶವಾಡುವುದೂ ವಂಚನೆಗಿ ಮನೆಯಲೂ ಚೌರ್ಯಕ್ಷಾ ಅಸತ್ಯಕ್ಷಾ
ಆಶ್ರಯಾಸ್ಯಾನಪ್ರಾ ಅದ ಜೂಜನ್ನು ಬಹುದೂರವಿರಿಸಬೇಕು. ಜುಗಾರಿಯನ್ನು
ಪರಿಶ್ಯಜಸಬೇಕಿಂದು ಭಾವವು || ೧೫೩ ||

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಬೇರೆ ಅನರ್ಥದಂಡವನ್ನೊಂದು ಯಾವನು ತೀರು
ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಾನೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಅವನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅಹಿಂಸಾಪ್ರತ್ಯೇ
ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಅನರ್ಥದಂಡವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸು
ವವನಿಗೆ ಅಹಿಂಸಾಪ್ರತ್ಯೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಂದು ಭಾವವು || ೧೫೪ ||

ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಪತ್ರದಾಧರಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ರಾಗದೈನತ್ವಾಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಸಮಾನ
ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೂ ಅತ್ಯತತ್ಪರಸ್ಪರಾಪದ ಪ್ರಾಸ್ತಿಗೆ
ಮೂಲ-ಕಾರಣವಾದ ಸಾಮಾಯಿಕವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಂಸಾರದ ಮತ್ತು
ಮೋಕ್ಷದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಭಾವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಯಿಕವೆಂದು ಹೆಸರು
|| ೧೫೫ ||

ಆ ಸಾಮಾಯಿಕವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ಪ್ರಾತ್ಸೂಲ ಸಾಯಂಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ
ವಿಕಾಗ್ರತೀಯಿಂದ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ